

Innkalling til møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Mandag 22. august 2016 kl. 09:15.

Møterom 546

Innkalles:

Asbjørn Strandbakken (leder) (a)

Bjørn Henning Østenstad (a)

Anneken Sperr (a)

Jonas Jensen (b)

Kjersti Bakke Sørensen (c)

Sandra Guderud (d) (*forlenget funksjonstid, fakultetsstyrevedtak 53/16*)

Vegard Fosso Smievoll (d) (*forlenget funksjonstid, fakultetsstyrevedtak 53/16*)

Sekretær: joanne.spjelkavik@jurfa.uib.no

Studiedekan Bjørnar Borvik i permisjon 1/7 – 31/12 – 2016.

Neste møte: 19. september 2016.

Sak 58/16	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkalling: Dagsorden:
Sak 59/16	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 14. juni. Godkjent på sirkulasjon 16. juni OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat.
2	Fullmaktsvedtak a) JUR601 Innføring i jus for næringslivet Litteratur b) JUS122 Erstatningsrett Litteratur c) JUS124 Tingsrett Litteratur d) JUS124 Tingsrett Redaksjonell endring e) JUS131 Kontraktsrett II Litteratur f) JUS242 Rettergang Litteratur g) JUS254-2-A Politirett Litteratur h) JUS280-2-B Alternative Dispute Settlements Litteratur i) Redaksjonell endring i studieplanen som følge av vedtak om ny periodisering av emneevaluering. j) JUS131 Kontraktsrett II Litteratur Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til Joanne.spjelkavik@jurfa.uib.no
3	Antall avbrutt eksamen og stryk 2011-2016. Periodisk rapportering . Ref. SU 14/15-10 (17. februar 2015) og 52/15-2 (25. august 2015).
Sak 60/16	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1	
SU uttaler	
	Vedtakssaker
Sak 61/16	JUS134 Rettshistorie og komparativ rett. Hovedlitteratur – overskridelse av sidetallsnormen. Forslag fra emneansvarlig.
Vedtaksforslag	Studieutvalget har vurdert de faglige og strukturelle argumentene som presenteres for en økning av sidetallet i JUS134 Rettshistorie og komparativ rett til 90 sier/studiepoeng (50 % over sidetallsnormen). Disse argumentene, sett i sammenheng med emnets karakter og historikk med hensyn

	til hovedlitteratur, gir etter utvalgets oppfatning grunnlag for å øke rammene i JUS134 Rettshistorie og komparativ rett til 90 sider hovedlitteratur pr. studiepoeng.
Sak 62/16	Studentrepresentanter i oppgaveutvalg. Ref. fakultetsstyresak 50/16. Notat med forslag.
Vedtaksforslag	Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på vedtakelse at studentrepresentasjonen i oppgaveutvalgene opphører. I stedet innføres en ordning der stipendiater etter nærmere regler ivaretar studentperspektivet i utvalget.
Sak 63/16	JUS334 Chinese Law Clinical Programme. Forslag om opprettelse av praksisdelen som kompletterer semesterpakken i kinesisk rett, vedlagt emnemat.
Vedtaksforslag	Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på å vedta opprettelse av JUS334 Chinese Law Clinical Programme i henhold til vedlagte emnemat, med virkning fra våren 2017.
Sak 64/16	JUS398 Masteroppgave (60 studiepoeng). Forslag om endring i emnebeskrivelsen og harmonisering mellom retningslinjer for stipendtildeling og vilkår for å skrive JUS398.
Vedtaksforslag	1. Retningslinjer for stipendordning for JUS398 vedtas som foreslått 2. Retningslinjer for opptak til JUS398 vedtas som foreslått 3. Emnebeskrivelse for JUS398 endres som foreslått

Eventuelt

Asbjørn Strandbakken
Leder

Johanne Spjelkavik
Sekretær

Sak 59/16 – 3

Perioden H11-V16 (fem studieår): Oversikt over antall stryk og avbrutt eksamen

Kilde: FS580.001

Emne	Meldt					Møtt					Stryk					Avbrutt					To forsøk					Tre+ forsøk				
	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16
EXFAC	330	343	326	302	330	318	332	314	296	317	0	16	9	5	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2	2	0	1	1
JUS111	499	525	363	344	366	448	468	334	325	344	5	5	1	1	2	2	3	1	0	1	143	158	26	28	22	4	1	5	0	1
JUS112	476	375	378	377	390	400	337	339	348	352	14	2	18	9	13	14	22	29	18	41	116	23	41	44	47	23	6	11	17	6
JUS113	506	404	368	364	405	424	366	332	336	370	10	3	6	2	12	25	7	18	31	23	163	61	37	48	67	13	6	5	7	9
JUS114	460	360	339	343	357	402	336	313	329	337	3	5	4	4	4	10	5	7	5	4	119	17	15	29	23	8	3	5	4	2
JUS121	442	380	360	348	347	347	351	326	324	310	5	7	6	1	0	27	49	32	27	0	180	128	79	34	29	27	18	13	14	10
JUS122	431	451	374	368	359	362	389	353	339	341	4	6	1	3	5	10	5	14	9	9	243	175	108	46	39	20	18	8	8	4
JUS123	471	418	371	364	365	381	386	344	335	312	9	4	1	2	1	33	8	12	7	12	230	126	76	74	50	48	28	5	7	4
JUS124	490	435	362	362	382	411	379	343	332	346	3	5	5	2	4	5	29	30	39	25	255	161	119	48	60	32	25	16	7	5
JUS131	514	472	409	383	392	421	386	364	336	354	7	2	4	3	2	15	22	13	47	13	183	134	71	69	68	30	29	20	6	25
JUS132	472	463	439	382	379	381	364	380	337	334	11	7	8	2	3	8	16	31	12	5	261	219	171	66	66	68	67	51	13	14
JUS133	427	361	374	352	354	344	315	327	308	308	0	4	2	1	1	8	8	5	5	5	166	119	77	44	76	35	13	7	7	12
JUS134	415	348	317	320	277	326	315	288	281	263	0	2	0	2	3	0	0	0	0	1	101	38	9	16	6	20	10	1	5	6
JUS135	484	385	361	333	326	376	323	330	301	JUS21	1	7	1	0	1	9	15	23	5	21	149	60	43	31	26	44	17	12	12	6
JUS241	542	467	410	467	448	448	362	351	417	396	12	16	4	8	1	3	2	5	0	9	237	197	110	60	41	95	80	33	11	12
JUS242	564	493	469	517	515	426	367	374	406	414	14	22	21	21	13	16	6	30	30	21	112	140	90	94	74	52	69	42	28	50
JUS243	572	467	453	519	509	458	372	373	433	427	44	31	28	75	26	11	12	45	15	18	121	114	98	85	102	56	46	28	36	34

I denne oversikten er utsatt prøve /kontinuasjoneksamen ikke tatt med.

Fra og med V13 innførte vi en ny begrensning på adgangen til å gjenta bestått eksamen. Vi ser et påtagelig fall i antallet med to forsøk etter dette.

Vi kunne tenke oss at denne ordningen ville gi økt tilbøyelighet til å avbryte eksamen: Hvis man avbryter, vil neste forsøk ikke telle i "gjentakskvoten" - hvis man består, vil det derimot telle. Det er bare for fjerde studieår vi ser en slik økning (3 - 5-dobling). Materialet er imidlertid for lite til å trekke konklusjoner.

Vi ser at noen emner har gjennomgående høyere tilbøyelighet til avbrutt eksamen enn andre.

Vi ser også at tilbøyeligheten varierer fra semester til semester på de fleste emnene.

Vi har ikke data som kobler gjentak med avbrudd på individnivå, men man kan tenke seg at noen møter til gjentak av bestått eksamen for å skrive "hvis oppgaven passer", og velger å avbryte når den eventuelt viser seg å ikke passe. Det er likevel ikke så stort sammenfall mellom gjentak og avbrudd at det kan være hele forklaringen.

Samlet oversikt fire studieår: H11 - V16:

(Kilde: FS580.001 "Periode vurdering")

Emne	Meldt	Møtt	Stryk	Avbrutt	To forsøk	Tre+ forsøk
EKFAC	1031	988	27	0	30	5
JUS111	2139	1942	14	7	402	14
JUS112	2160	1906	64	125	424	71
JUS113	2193	1944	34	105	511	43
JUS114	1936	1770	20	32	264	25
JUS121	1530	1348	19	135	421	72
JUS122	2053	1837	21	47	705	90
JUS123	2117	1866	20	76	733	157
JUS124	2180	1934	19	131	860	123
JUS131	2332	1985	19	117	657	127
JUS132	2281	1906	36	78	924	306
JUS133	1931	1649	11	35	548	106
JUS134	1756	1520	10	1	241	46
JUS135	2025	1731	14	74	422	107
JUS241	1414	1228	14	14	346	87
JUS242	2974	2313	124	107	273	23
JUS243	2888	2326	238	106	793	264

Fra og med beregningen våren 2016 er disse tallene generert av FS. Tidligere er de summert fra tabellen over.

JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner: Spurt fs-hjelp hvorfor tidligere år ikke kommer med

JUS241 Strafferett: Spurt fs-hjelp hvorfor tallene her er så lave - kan jeg se hvilke år som er med?

[Tilbake til sakslisten](#)

Studieutvalet ved Det juridiske fakultet, UiB

Jørn Øyrehagen Sunde
Det juridiske fakultet, UiB
Postboks 7800
5020 Bergen
jorn.sunde@uib.no

Vaksdal 02.07.2016

Som fagansvarleg for JUS134: Rettshistorie og komparativ rett, ønskjer eg med dette å søkja om å få hevda pensumsidetalet per studiepoeng frå 60 sider til 90 sider, som vil seia at eg ønskjer pensum samla skal vera på 900 sider for dette 10 studiepoeng faget. JUS134 har i dag ei sidetalsgrense p å45 sider per studiepoeng, og dette vil dermed gje faget same auken i sidetal som andre på jusstudiet som har hatt 30 sidetal per studiepoeng.

Bakgrunnen for søknaden er at digitaliseringa av førelesingar har, ved sida av sine mange positive effektar, lagt til rette for ei studiekultur der pugging er meir sentralt enn forståing. Eg ønskjer å halda fram med å gjera førelesingane digitalt tilgjengeleg, men kan ikkje sjå at det kan gjerast utan å enten øydeleggja læringa i faget fordi pugging erstattar forståing, eller å auka sidetalet på pensum.

Bakgrunnen for søknaden

Førelesingane i rettshistorie og komparativ rett var dei fyrste etter førelesingane i JUS133: Juridisk metode, som vart gjort digitalt tilgjengeleg for studentane. Føremona med ordninga har for det fyrste vore at studentar som ikkje kan koma på ei eller fleire førelesingar seinare kan sjå den eller dei i opptak. Dette gjeld til dømes studentar som vert sjuke, som opplever noko dramatisk i nær familie, som har åleineansvar for barn, etc. For det andre at studentane kan nytta førelesingane som repetisjonsverktøy. Eg har observert at begge føremonene har vore aktuelle, slik at digitalisering av førelesingane i JUS134 har vore til stor nytte.

Ulempa med å digitalisera førelesingane er at studentane ikkje lenger ser på førelesingane som ein læringsarena der ein lyttar, reflekterer og får avklaringar. I staden er førelesingane noko ein skal læra seg på same viset som pensum. Difor er det ikkje attraktivt å vera på førelesingane, men i staden ønskjer ein å lesa referat av dei og læra

dei nærast utanatt, eller å sjå dei om og om igjen heime i husværet for å ta notat som ein så lærer seg nærast utanatt.

For å avhjelpa ulempene har eg normalt utsett å gjera førelesingane digitalt tilgjengeleg 3 veker ut i kurset. I år forsøkte eg med 2 veker. Dette fordi studentane på referansegruppemøta jamt har uttrykt ønskje om at førelesingane skal verta tilgjengelege så tideleg som mogeleg. Eg valde å forsøka dette i år, fordi eg har tatt og tok grep for å sikra at studentane likevel kom på førelesingane. For det fyrste innførte eg i 2015 kollokvieoppgåver som var knytt til og vart gjevne etter kvar førelesing. Ei av desse kollokviegruppeoppgåvene vart sagt skulle vera ein del av eksamen, noko dei var både i 2015 og i 2016. For det andre innførte eg i 2016 førelesingsoppgåver som studentane skulle diskutera i små grupper under førelesinga. Ei av desse oppgåvene skulle òg vera ein del av eksamen, noko den var i 2016. Alt dette for å gjera det meir attraktivt å koma på førelesingane.

Dette grepet for å få studentane til å koma på førelesingane har ikkje fungert. Sidan førelesingane vart gjort digitalt tilgjengelege, har talet på studentar som har kome til førelesingane jamt gått nedover. I 2010 kom det framleis mellom 250 og 280 studentar på fyrste førelesinga. I år var det mellom 150 og 180. Og i andre veke av førelesingsrekka, då det var kort tid til førelesingane vart gjort tilgjengeleg, var talet nede i 80. Siste dagen for førelesingar var det mellom 50 og 60 studentar til stades. Ei årsaka til at tiltaka ikkje har fungert, er at det gjer førelesingane meir attraktivt som læringsarena, men det er ikkje som det studentane held seg til dei – for dei er altså førelesingane ei kjelde til kunnskap som skal lærast nærast utanatt, fordi det er slik kunnskap som gjev status mellom studentane. Dette er eit problem. Mellom anna fordi eg har observert at det er dei studentane som møter på førelesing, tek kontakt i pausen eller etter førelesinga med spørsmål, som òg er mest aktive til å stilla spørsmål via skjermbrev, edublogs, etc.

Digitalisering og andre problem

For å løysa dette problemet kan ein lata vera å digitalisera førelesingane. Dette er noko eg kan avgjera i kraft av å vera fagansvarleg. Men det er ei løysing eg ikkje ønskjer om eg kan unngå det. For det fyrste fordi ei digitalisering av førelesingane har føremoner, som alt er nemnt. For de tandre fordi dei ikkje vil avhjelpa eit anna problem.

Som førelesar registrerer ein at det sit ivrige studentar på fyrste rad og noterer. Nokre av desse studentane møter kvar gong, og er den typen ivrige studentar vi alle kjenner og set pris på. Nore av desse studentane er bare på ei førelesing, og så tek andre deira plass på neste førelesing, og atter andre på den neste deretter igjen. Dette er studentar som tek diktat av det som vert sagt,

som så vert distribuert til dei andre studentane i ei gruppe, der kvar student har ansvaret for kvar si førelesing. Desse diktata vert så lest og lært, slik diktatførelesingane i mellomalderen vart det. Dermed puggar studentane førelesingane i staden for at dei vert eit springbrett for forståing.

Løysinga på problema

Gjennom å auka sidetalsgrensa for pensum i høve til kvart studiepoeng frå 60 til 90, vil ein unngå alt dette.

For det fyrste vil det gjera at pensum dermed vert på 900 sider, og slik så stort at det er opplagt at førelesingane ikkje kan dekkja pensum. I staden vil dei vera, og vert oppfatta som, djupdykk i utvalde tema som døme på korleis ulike problemstillingar kan løysast. Dette igjen opnar for ulike aktivitetar under førelesingane som omfattar interaksjon mellom studentar, og mellom studentar og førelesar. Dette vil revitalisera førelesingane som ein læringsarena der ein bør vera til stades.

For det andre vil dette gjera diktat frå førelesingane uinteressant, fordi det er aktivitetar med utgangspunkt i pensum, og ikkje gjennomgangen av pensum, som står i sentrum.

For det tredje vil det gjera pensum så stort at det ikkje er mogeleg å pugga, og i staden må studentane læra å handskast med materialet gjennom same typen aktivitetar som ein har på førelesingane. Dette må følgjast opp på eksamen, men for JUS134 sin del har ein alt oppgåver som eignar seg i høve til denne typen læring.

For det fjerde vil ein få ei rad andre positive effektar av å utvida pensum. Ikkje minst vil læringa vert meir røyndomsnær. Ein praktiserande jurist vil normalt stå ovanfor eit stort og ganske uoversiktleg materiale som vedkomande må sortera og analysera, og det gjerne i interaksjon med andre. Studentane vi uteksaminerer har i for liten grad lært seg å arbeida slik fordi pensumsituasjonen ikkje gjev rom for å læra ein slik metode for sortering og analyse.

Det kan hevdast at alt denne kan ein oppnå utan å auka pensum. Til dømes kan ein gje studentane eksamensoppgåver som gjer at det ikkje løner seg å pugga. Men det har eg gjort sidan 2008, og studentane bare puggar meir og meir. Særleg sidan 2012 har eg observert at dette har tatt seg opp. Auka pugg er i så fall er samanfallande med at studentane byrja å halda seg til digitaliserte førelesingar som noko ein skal memorera. Når ein ikkje klarar å styra studentframferda gjennom eksamensoppgåver, er det fordi det å ha puggekunnskap gjev studentar status – det gjev inntrykk av innsikt, som gjev plass i attraktive kollokviegrupper etc. – og dette viser seg altså å vera eit sterkare studieframferdsstyringsmiddel enn eksamensoppgåvene. (Hugs: puggekunnskap kan presenterast offentleg, men kva karakter ein får på eksamen er hemmeleg).

Digitalisering av førelesingane er òg med å fremma denne studenåtferda, fordi det gjer det lettare å læra førelesingane nærast utanatt. Det å ikkje lenger ha digitaliserte førelesingar er difor ei alternativ løysing på problemet med auka pugging i jusstudiet. Men det er bare det neste beste tiltaket, for problemet vil ikkje forsvinna heilt så lenge praksis med førelesingsavskrivingsgrupper finst. Og det vil ikkje venna studentane til å handsakast med eit stor materiale, og å læra dei ein metode for sortering og analyse som kan nyttast om igjen på eit kvart materiale.

Dette kan lett oppfattast som eit studentfiendtleg tiltak. Eg har motatt 31 skjermbrev frå studentar om undervisninga i JUS134 i år. For mange av dei oppfattar studentmiljøet på juss som prega av ein sosial konkurranse om å stå fram som flinkast gjennom å hugsa flest mogeleg detaljar frå pensum. Slik var det då eg var student på 1990-talet, og det var noko ein freista å få bukt med med studiereforma av 2003. Min observasjon er at det gjorde ein. Men så endra digitaliseringa førestandande, og pensumgrensa på 30 sider per studiepoeng vart eit problem i staden for ei føremon – digitaliseringa gjorde det mogeleg å revitalisera pugg som læringsform.

Så langt har utviklinga komen, at mange studentar opplevde aksjonen JUSPUST, som JSU arrangerte våren 2016 som eit tiltak mot det auka karakterpresset og den uønskte studieframferda som følgjer av det, som noko som forsterka og ikkje minska presset. Mange av studentane som har skrive til meg, fortel òg at dei ikkje lenger orkar å opphalda seg på Jussbygget på grunn av dette sosiale presset, men heller sit andre stadar og arbeidet med unnatak av storgruppemøta.

Ein auke av pensum frå 30 til 60 sider per studiepoeng er ikkje nok til å endra den studeframferda som har fått veksa fram for JUS134 sin del. Eg vil difor auka pensum i JUS134 frå 45 til 90 sider per studiepoeng for å få tilbake det som har gått tapt, og samstundes halda fast med føremona med digitalisering. Alternativet er altså at eg som fagansvarleg avgjer at ein i JUS134 ikkje lenger skal digitalisera førelesingane.

Venleg helsing,

Jørn Øyrehagen Sunde

(sign)

[Tilbake til sakslisten](#)

Studentrepresentanter i oppgaveutvalg

Saken til nå:

I sitt møte den 24. mai behandlet studieutvalget en sak om ny ordning for studentrepresentanter i oppgaveutvalg. Hovedpoenget var at fakultetet ansetter fire studentrepresentanter. Hver av dem skal delta i alle oppgavemøtene på ett av de fire første studieårene.

SU fattet slikt vedtak i sak 47/16:

Det innstilles overfor fakultetsstyret på at Instruks om oppgåvegjeving og sensur endres som foreslått.

Antall studenter ble endret fra fire til åtte etter avstemning:

Fire stemte for åtte studentrepresentanter (to pr. utvalg). (Linda Grøning, Jonas Jensen, Vegard Fosso Smievoll, Erling Kristoffer Ravnanger)

Tre stemte for fire studentrepresentanter (én pr. utvalg). (Bjørnar Borvik, Jan-Ove Færstad, Kjersti Bakke Sørensen).

Fakultetsstyret behandlet saken i sitt møte den 7. juni, og fattet slikt vedtak:

S 50/16
sensur

Forslag til endring av Instruks om oppgåvegjeving og

Saksforelegg fulgte vedlagt

Vedtak:

Fakultetsstyret sender saken tilbake til SU og ber om utredning av alternativet «ingen studentrepresentant» i tillegg til alternativ med en og to representanter. Det er ønskelig at emneansvarliges erfaringer med studentrepresentantenes rolle i utvalget belyses.

Dette styrevedtaket er grunnlaget for saken her.

Erfaringer

4. juli ble en e-post sendt alle emneansvarlige på obligatoriske emner der de ble invitert til å uttale seg om erfaringer og nytteverdi av studentrepresentasjonen. E-postene og svarene på den er i sin helhet satt inn i vedlegg til saken her.

Vi har fått syv svar på henvendelsen fra syv emner¹. Ni emner har ikke svart.

Av de syv er det en som mener at ordningen med studentrepresentasjon kan avvikles, en er i tvil om den bør videreføres, fem mener den bør videreføres. Av de fem er det fire som mener ordningen er svært nyttig, en mener den er middels nyttig.

Sammenfatningsvis kan vi si at

- det er overvekt av «ja-stemmer» blant dem som har svart
- ulempene med ordningen er i liten grad trukket fram av lærerne selv
- vi mangler data fra over halvparten av emnene

¹ JUS112 Arve- og familierett, JUS113 Kontraktsrett I, JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner, JUS131 Kontraktsrett II, JUS132 Pengekravsrett, JUS134 Rettshistorie og komparativ rett, JUS242 Rettergang.

Spørsmålene

Vi skal ta stilling til om vi fortsatt skal ha studentrepresentasjon i oppgaveutvalgene. Hvis svaret er ja, skal vi ta stilling til om vi skal ha en eller to studenter i hvert utvalg.

Sikkerhetsaspektet

Dekan og fakultetsdirektør ønsker at styret retter **særlig oppmerksomhet mot sikkerhetsaspektet** ved å ha to studenter i oppgaveutvalget vs. en ordning med én studentrepresentant. Det synes utvilsomt at det har forekommet lekkasjer fra utvalgsmøtene, dette er en svært alvorlig kvalitetssvikt!

Det må vurderes om risikoen for lekkasje øker med to representanter: For det første er det dobbelt så mange som rent faktisk kan lekke informasjon, nettverket som kan sette studentene under press øker også. For det andre vil en ordning med to representanter innebære en potensiell pulverisering av ansvaret for lekkasjer – det vil være betydelig vanskeligere å avdekke hvor det kommer fra og den enkeltes opplevelse av personlig ansvar vil kunne svekkes som følge av det.

Sikkerhetsaspektet har også en side som handler om vern om studentrepresentantene: Vi må anta at de fra tid til annen vil bli utsatt for press når/hvis deres identitet er kjent. Det er svært vanskelig å unngå at identiteten blir kjent: Enten nomineres, eventuelt oppnevnes de av JSU, da vil flere studenter være involvert i prosessen. Eller de tilsettes av fakultetet. Da vil sakene om tilsetting være underlagt offentlighet og enhver som ønsker det, får innsyn i saken.

Trenger vi studentmedvirkning i oppgaveutvalgene?

Lærernes tilbakemeldinger tyder på at mange ønsker slik medvirkning. For enkelte emner er studentmedvirkningen tillagt stor betydning, mens erfaringene i andre enden av skalaen er så varierende at det gir grunnlag for å anbefale opphør av ordningen.

Konklusjonen ut fra lærervurderingene alene måtte antakelig bli at ordningen ble videreført for noen emner og opphører for andre. Dette ville likevel neppe være noen heldig løsning på sikt – det er lett å tenke seg at studentenes evalueringer av emnet ville legge såvidt stor vekt på dette momentet at det ville representere et reelt press på emneansvarlig for å beholde/gjenoppta ordningen med studentrepresentasjon.

Hensyn som taler for studentdeltakelse

Studentdeltakelsen tar sikte på å være en motvekt mot emneansvarliges mulige tilbøyelighet til å bli «stueblind» i sitt eget emne – det kan være vanskelig for ham/henne helt å se hvordan en oppgave vil se ut fra studentenes/eksamenskandidatenes perspektiv, dvs. med vesentlig mindre faglig ballast enn den emneansvarlig selv har. Det er denne «realismen» studentene forutsettes å skulle tilføre. Jørn Øyrehagen Sunde sammenfatter dette slik: «Poenget er at dei har studentperspektivet på ordlyden, og det er noko eg både manglar og vanskeleg kan få på anna vis enn med å konsultera studentrepresentantane.» Han konkluderer i overensstemmelse med dette med at studentrepresentasjonen bør videreføres.

Hensynene bak studentrepresentasjonen har ikke noe «demokratisk» element – det er ikke meningen at studentene skal bringe inn studentmassens ønsker eller synspunkter på eksamen generelt eller oppgaven spesielt. Det er konkrete kvalitetsspørsmål spesifikt knyttet til oppgaven som er tema. Mer generelle spørsmål henvises til andre evaluerings- og studiekvalitetstiltak.

Kan hensynene ivaretas på andre måter?

- 1) Arbeidsgruppeledere. Disse kan eventuelt engasjeres til også å delta i oppgaveutvalgene. Det er imidlertid problematisk at det vil være kjent for alle at noen av arbeidsgruppelederne har/får kjennskap til eksamensoppgavene, og eventuelt vil kunne påvirke oppgavene. Det vil kunne sette arbeidsgruppelederne under et urimelig press. Det vil også kunne underbygge en argumentasjon om at det er «urettferdig» at noen har en arbeidsgruppeleder som kjenner eksamensoppgaven og kan påvirke den, mens andre ikke har det.

Det er også spørsmål om en slik innretning vil gjøre ordningen vesentlig mindre sårbar med hensyn til lekkasjer enn tilfellet er i dag.

Arbeidsgruppelederne er heller ikke gjennomsnittsstudenter og verdien av deres bidrag inn i oppgaveutvalget svekkes av det.

- 2) Stipendiater. Disse vil oftest ha vært studenter nokså nylig og vil kunne i vareta studentperspektiv på eksamensoppgaven. De vil ikke være representative for gjennomsnittsstudenten, dette kan eventuelt i en viss grad motvirkes med at de deltar i oppgaveutvalg bare i fag utenfor det de selv skriver om. Ulempen med en slik ordning vil hovedsakelig knyttes til stipendiatenes tidsbruk. De har som hovedregel undervisningsplikt, det vil eventuelt være tale om å kanalisere noe av denne inn i oppgaveutvalgene.

Arbeidsmengden vil antydningvis være 6 – 8 timer pr kurs, dvs. 96 – 128 timer/år.

Avveining av hensynene

Ulempene

- 3) Kostnader

De direkte kostnadene ved ordningen knytter seg til *honorering og administrative oppgaver*. Ingen av dem har en slik størrelsesorden at det blir avgjørende for spørsmålet om videreføring av ordningen, heller ikke for et eventuelt underspørsmål om en eller to representanter. Begge trekker imidlertid i retning av å avvike ordningen.

- 4) Risiko

Risikoen for lekkasjer er det dominerende argumentet for avvikling av ordningen med studentrepresentasjon i oppgaveutvalgene. Det kan være tale om alt fra ubevisste og ufrivillige uttrykk for den ene eller andre holdningen til et faglig spørsmål, via «vennetjenester» og forsnakkelser til de overlagte korrupsjonstilfellene. Vi vet med stor grad av sikkerhet at lekkasjer har forekommet, og vi kan med tilsvarende grad av sikkerhet si at det vil skje igjen. Dette argumentet veier meget tungt i retning av å avvike ordningen.

- 5) Andre ulemper

Vi har noen spørsmål knyttet til rekruttering og tilknytning: Slik det er nå, er det JSU som framskaffer studentrepresentanter. Det innebærer at de har en prosess for å rekruttere dem, og de er ansvarlig for at studentrepresentantene faktisk lar seg oppdrive. Dette er prosesser som fakultetet har ønsket å ha hånd om, både for kontrollens del, men også av hensyn til kvalitetssikring. Selv om det ikke er grunn til å tvile på JSU sin håndtering av oppgaven, kan fakultetet ikke gå god for prosessene der, og vi ønsker å kunne gå god for alle ledd i eksamensarbeidet.

Fakultetet har vurdert å tilsette studenter for dette formålet. En slik tilsetting ville imidlertid være underlagt offentlighet, og enhver vil kunne skaffe rede på hvem som tilsettes. Dette vil kunne sette studentrepresentantene under et mye større press enn tilfellet har vært til nå. Vi ser altså ikke noen god måte å kvalitetssikre rekrutteringsprosessen og tilknytningen av studentrepresentantene.

Fordelene

6) Korrigerende element – studentperspektiv

De lærerne som argumenterer for å beholde ordningen, viser til verdien av studentperspektivet i arbeidet med eksamensoppgavene. Selv om det ikke vises til at studentenes bidrag har vært avgjørende i noen tilfeller, synes det ikke tvilsomt at det har vært til stede. For noen emner kan det synes som dette argumentet må tillegges betydelig vekt.

7) Legitimitet

Det synes utvilsomt at studentenes medvirkning i forberedelse av eksamensoppgaven kan bidra til at nivået oppleves som mer «berettiget» enn tilfellet ellers kunne vært. Dette forsterkes av den lange tradisjonen ordningen har hos oss – det vil lett kunne oppleves som et «tap av en rettighet» hvis ordningen opphører.

Avveining

Diskusjonen til nå tyder på at studentene vil legge stor vekt på å videreføre ordningen. Blant lærerne er holdningen mindre entydig, men med overvekt i retning videreføring. For begge er det studentenes perspektiv på eksamensoppgaven som er avgjørende – det gjelder så vel oppgavens språk og omfang som dens innhold og «emnerelevans».

Kvalitetssikringshensynet er vanskelig forenlig med lekkasjefaren.

Hvis vi kan finne en måte å ivareta målsetningen – i alle fall langt på vei – samtidig som vi betydelig reduserer lekkasjefaren, vil vi kunne ha en ordning som representerer et egnet kompromiss mellom hensynene.

Forslag

En ordning der stipendiater går inn i oppgaveutvalgene med det formål å innta studentperspektivet, vil langt på vei kunne være det kompromisset vi etterspør. Vi kan avgrense til stipendiater som har tatt det aktuelle studieåret/emnet *her*, og for *ikke mer enn 5 – 10 år siden*. De må delta bare i emner *utenfor det de selv skriver om*.

Alternativet der vi beholder studentrepresentantene

Dersom fakultetsstyret likevel kommer til at vi bør beholde studentrepresentasjonen i oppgaveutvalgene, står vi med spørsmålet om det skal være en eller to, og om hvordan de skal rekrutteres/tilknyttes.

Argumentet for å ha to studentrepresentanter er først og fremst knyttet til at det da vil være lettere å opparbeide og opprettholde den faglige selvtiliten som (forutsetningsvis?) kreves for å kunne ta til orde mot emneansvarliges oppfatninger.

Ulempen med å ha to, er for det første at kostnadene dobles – som nevnt er det ikke tale om kostnader som blir avgjørende for utfallet, selv om det åpenbart er fordelaktig å holde dem nede.

En annen ulempe er at lekkasjefaren øker – både fordi det er dobbelt så mange som faktisk *kan* lekke, og dernest fordi ansvaret for hemmelighold lett vil pulveriseres. Dette argumentet bør tillegges adskillig vekt og antakelig være avgjørende for at ordningen eventuelt videreføres med én studentrepresentant.

Da gjenstår spørsmålet om hvordan han/hun skal rekrutteres og tilknyttes fakultetet. For fakultetet vil det være av stor betydning å ha kontroll over dette. Det virker heller ikke som JSU har hatt avgjørende argumenter imot at fakultetet overtar.

Hvis fakultetet ansetter studentrepresentantene, er det på det rene at identiteten ikke kan holdes skjult. Alle andre søkere vil ha partsinnsyn – noe som i seg selv vil kunne motivere til å søke, og alle vil ha tilgang til søkerlisten.

Vi har ikke noen god løsning med hensyn til å holde studentrepresentantenes identitet skult. Antakelig er den beste løsningen på dette isolert sett å videreføre ordningen med at JSU oppnevner. Hvis JSU oppnevner representantene, har ikke fakultetet kontrollen med prosessen – slik kontroll er helt klart ønskelig.

Fakultetsstyret står overfor følgende valg:

- 1) Ordningen med studentrepresentanter i oppgaveutvalget opphører uten å erstattes av noe *eller*
- 2) Ordningen med studentrepresentanter i oppgaveutvalget opphører og erstattes av en ordning der stipendiater deltar i utvalget etter nærmere retningslinjer *eller*
- 3) Ordningen med studentrepresentanter i oppgaveutvalget videreføres
 - a) med én representant pr utvalg *eller*
 - b) med to representanter pr utvalg*og*
 - c) oppnevnt av JSU *eller*
 - d) tilsatt av fakultetet

Anbefalingen fra studieutvalget er ordningen som er beskrevet i punkt 2. Det vises til drøftelser over. Etter utvalgets oppfatning er dette den beste avveiningen av de fordelene og ulempene det er gjort rede for.

Vedlegg

1. E-post ut 4. juli:

Til emneansvarlige 1. - 4. år: Spørsmål fra Studieutvalget

Henvendelsen her har utgangspunkt i fakultetsstyrets vedtak i sak 50/16 fra 7. juni:

Forslag til endring av Instruks om oppgavegjeving og sensur

Saksforelegg fulgte vedlagt

Vedtak:

Fakultetsstyret sender saken tilbake til SU og ber om utredning av alternativet «ingen studentrepresentant» i tillegg til alternativ med en og to representanter. Det er ønskelig at emneansvarliges erfaringer med studentrepresentantenes rolle i utvalget belyses.

Saken kan studeres i detalj her:

http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/fakultetsstyremote_7._juni_2016_-_til_publicisering.pdf

Tilsvarende for SU-saken fra mai som lå til grunn for styresaken:

<http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/protokoll-su-20160524.pdf>

Saken gjelder spørsmålet om hvorvidt vi skal beholde studentrepresentanter i oppgaveutvalgene, om der eventuelt skal være en eller to og om han/hun/de eventuelt skal være tilsatt eller oppnevnt.

Spørsmålet til dere er:

1. Opplever du at det er greit å få tak i studentrepresentanter til oppgaveutvalgene?
 - a. Gjelder det samme for oppgaveutvalg til kontinuasjonseksamen?
2. Opplever du at studentenes bidrag i utvalget er av stor/middels/liten betydning for utforming/innhold/omfang av eksamensoppgaven som gis?
3. Bør vi beholde studentrepresentasjon i oppgaveutvalgene?
 - a. Hvorfor/ikke?
 - b. Hvis ja: bør vi ha en eller to i hvert utvalg?
4. Har du noen andre merknader til ordningen som kan være relevant i vurderingen av om vi skal beholde studentrepresentantene, eventuelt hvor mange vi skal ha og hvordan ordningen bør organiseres?

2. Oversikt over og sammenfatning av svarene

JUS111 Forvaltningsrett I

JUS112 Arve- og familierett (Eeg): Middels nyttig. Ordningen bør beholdes, heller mot to representanter.

JUS113 Kontraktsrett I (Hauge): Stor betydning, bør videreføres, en eller to representanter. (Giertsen):

Viktige bidragsytere, bygger tillit, faren for lekkasjer må vurderes særlig grundig, bør være to representanter. Viser også til fakultetets tradisjoner med ordningen.

JUS114 Juridisk metode

JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner (Franklin): Varierende nytte. Ordningen kan avvikles.

JUS122 Erstatningsrett

JUS123 Forvaltningsrett II

JUS124 Tingsrett

JUS131 Kontraktsrett II(Hauge): Stor betydning, bør videreføres, en eller to representanter. (Giertsen):

Viktige bidragsytere, bygger tillit, faren for lekkasjer må vurderes særlig grundig, bør være to representanter. Viser også til fakultetets tradisjoner med ordningen.

JUS132 Pengekravsrett (Skag): Nyttig, bør beholdes, en eller to representanter.

JUS133 Rettskilde- og metodelære

JUS134 Retts historie og komparativ rett (Sunde): Stor betydning. Ordningen beholdes, med to representanter

JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter

JUS241 Strafferett

JUS242 Rettergang (Strandberg): I tvil om ordningen bør beholdes. Avveining mot faren for lekkasjer. Det må i tilfelle være to representanter.

JUS243 Alminnelig formuerett

3. Svarene i sin helhet:

Jørn Øyrehagen Sunde:

- 1) Det har – så vidt eg veit – aldri vore problem å få studentrepresentantar til JUS134. Men dei tek då både ordinær og kontinuasjonseksamen i same slengen. Dette er mogeleg fordi det er teori eksamen.
- 2) Studentrepresentantane har aldri påverka tema for eksamensoppgåvene. Men dei har likevel vore viktige når det gjeld å finna rett rekkefølge for problemstillingane, og utforma ordlyden slik at den vert lett å forstå for studentane. Poenget er at dei har studentperspektivet på ordlyden, og det er noko eg både manglar og vanskeleg kan få på anna vis enn med å konsultera studentrepresentantane. Eg ville difor ikkje ha vore utan ordninga.
- 3) Eg har ovanfor delvis svart på dette spørsmålet. Vidare vil eg ha to representantar i utvalet – dei på det viset høve til å diskutera med kvarandre, noko eg trur er avgjerande for kvaliteten på tilbakemeldingane.
- 4) I JUS134 er det teorioppgåver, og det er kanskje avgjerande for at eg er særst nøgd med ordninga slik den fungerer akkurat no. Då har vi to studentrepresentantar som tok JUS134 året før, som får 4 timar til å diskutera både ordinær og kontinuasjonseksamen før møtet med meg og ein storgruppeleiar. Vi brukar å diskutera ordlyd opp til 1 time, og det brukar altså å vera svært nyttig. Det er ikkje slik at eg utformar oppgåvene slik dei tilrår, men at vi diskuterer deira endringsforslag, og kjem fram til ei omforent løysing som gjer at tema vert slik eg vil ha det, men ordlyden er lettare å forstå.

Christian Franklin:

Her er min innspill som kursansvarlig for JUS121 N1R1:

1. Ja, det virker som dette ikke er noe problem.
 - a. Ja.
2. Studentenes konkrete bidrag varierer veldig. Nytteverdien ligger hovedsakelig i at kursansvarlig får tilbakemeldinger basert på studentenes egne opplevelser når de tok kurset, særlig hva gjelder omfanget.
3. Nei, jeg synes ikke det.
 - a. Fordi det er stor fare for at informasjon om eksamensoppgavens innhold lekker ut til andre studenter. Det er ufattelig naivt å tro noe annet. Eksamensoppgavene bør holdes hemmelig og kun drøftes i utvalg bestående av vitenskapelig ansatte.
 - b. ...
4. Nei.

Thomas Eeg:

- 1 og 1a) Har ikke erfart problemer så langt.
 - 2) Middels. Kan ikke huske at det har kommet innvendinger av betydning knyttet til omfang eller innhold (foreslått tematikk eller saksforhold), men stud.repr. har flere ganger kommet med nyttige innspill knyttet til utformingen (formuleringer av faktum, anførsler og spørsmål, redigering m.m.).
 - 3a) Ja, fordi emneansvarlig/forfatter av oppgaveutkast kan ha lest seg «blind» på utkastet/kan mangle tilstrekkelig distanse til dette. Deltakelse av andre fagpersoner (storgruppeledere m.m.) kan selvsagt være til hjelp, men det kan variere hvor grundig man har satt seg inn i utkastet og reflektert over oppgavens egnethet i ett og alt.
- Jeg vil legge til at jeg har gode erfaringer med storgruppeledere hittil, men jeg påpeker en mulig svakhet med at det blir færre som vurderer oppgaveutkast. Jeg vet for øvrig ikke hvor mye

storggruppeleder godskrives for deltakelse i arbeid ellers knyttet til oppgaveutvalgsmøte. Studentrepresentanten(e) skal derimot ha arbeidet med oppgaven i fire timer før møtet.

3b) Usikker. To kan gjøre at det er enklere for stud repr å komme med innvendinger/kommentarer, men jeg ser klart innvendingen med å minimere faren for lekkasjer. Dessuten vil en fast ansatt stud repr kanskje utvikle et annet forhold til de emneansvarlige og dermed redusere terskelen for å være kritisk m.m.

4) Lojalitetsforholdet fra en fast ansatt stud repr er bra med tanke på å minimere lekkasjerisiko. Et motargument er om slik stud repr i for stor grad vil identifisere seg med arbeidsgiver/emneansvarlig, og i for liten grad være nettopp studentenes representant. Det kan bli forholdsvis mange oppgaveutvalg å delta i for den ene studenten som ansettes for hvert trinn, og det kan derfor bli tidkrevende. (jeg antar at man vil bruke noe tid på å «lese seg opp» i emner som man selv var ferdig med 2-3 år tilbake.) Kanskje man burde ha f.eks. to som kan dele på det?

Miriam Skag:

1. Jeg er litt usikker i og med at det er Nina som ordner dette, men inntrykket mitt er at det er noe vanskeligere å skaffe representanter til kontinuasjonseksamen enn til den ordinære.
2. Jeg opplever det som nyttig at studenter har sett på og jobbet med oppgaven. Jeg har ikke vært med på eksamensmøter der det er gjort vesentlige endringer, men det er uansett nyttig å få tilbakemelding på utforming, vanskegrad og særlig på oppgavens omfang.
3. Etter min mening er det en fordel å beholde studentrepresentantene, jf. det jeg skrev i spm 2, men det er mulig at det holder med én representant. Fordelen med to er at det da kanskje kan være lettere å fremsette eventuelle innvendinger.

Hilde Hauge:

1. Opplever du at det er greit å få tak i studentrepresentanter til oppgaveutvalgene? Har ikke vært noe problem i forbindelse med alminnelig eksamen.
 - a. Gjelder det samme for oppgaveutvalg til kontinuasjonseksamen? Har normalt ikke vært et problem, men i vår manglet det studentrepresentanter både til jus 113 og 131.
2. Opplever du at studentenes bidrag i utvalget er av stor/middels/liten betydning for utforming/innhold/omfang av eksamensoppgaven som gis?

Samlet sett mener jeg studentenes bidrag er av stor betydning.
3. Bør vi beholde studentrepresentasjon i oppgaveutvalgene? Ja.
 - a. Hvorfor/ikke? Emm. bidrar studentene med viktig kvalitetssikring, særlig med tanke på omfang av oppgaven, men også mer på detaljplanet. Studentene har emm. også noen ganger verdifulle innspill knyttet til vanskelighetsgrad. Det har emm. stor egenverdi at studentene faktisk sitter og jobber med oppgaven i 4 timer.
 - b. Hvis ja: bør vi ha en eller to i hvert utvalg? Jeg har ikke så sterke meninger om det, begge deler kan nok fungere bra. En fordel med to representanter kan muligens være at det gjør det enklere for studentene å «yte motstand» i tilfeller hvor det kan være nødvendig.
4. Har du noen andre merknader til ordningen som kan være relevant i vurderingen av om vi skal beholde studentrepresentantene, eventuelt hvor mange vi skal ha og hvordan ordningen bør organiseres? Dersom ordningen med studentrepresentanter bortfaller, vil kvalitetssikringen skje ved bruk av andre vitenskapelige ansatte. Dette er er i så fall noe som må lages en formalisert ordning på, og det må gis bedre uttelling enn de to timene man i dag får for å stille på oppgaveutvalgsmøte i andre fag enn de man har fagansvar for.

Magne Strandberg / Ørnulf Øyen:

I faget Rettergang der vi er kursansvarlige, har det de senere år gått greit å få tak i studentrepresentanter i forbindelse med ordinær eksamen, som er i månedsskiftet februar/mars. I forbindelse med konteeksamen er det langt verre, og i år fikk vi ikke tak i representanter. Dette henger nok sammen med at møtet i forbindelse med konteeksamen gjerne er i begynnelsen av juni eller slutten av mai, og at aktuelle kandidater går på 5. studieår. Disse er ofte i utlandet på utveksling, har flyttet hjem e.l. eller er i sluttspurten på sin masteravhandlingen. Vi har positive erfaringer med studentrepresentasjon på oppgavemøtet. Studentene har ofte gode innspill når det gjelder omfanget av oppgaven, om oppgaven spenner vidt nok når det gjelder enkle, middels og utfordrende partier, om det er uklarheter mv. Det har ofte vært mindre justeringer av oppgaven som følge av innspillene.

Hvorvidt ordningen med studentrepresentasjon bør beholdes avhenger av to faktorer: Er det tilstrekkelig sikkerhet for at studentene ikke «lekker» hele eller deler av innholdet i oppgaven til venner og bekjente, og er det for arbeidskrevende å skaffe studentrepresentasjon? Trumfer disse to faktorene det positive bidraget, som er beskrevet ovenfor? Vårt syn er at ordningen bør tas bort eller være valgfri i forbindelse med kongeeksamen, iallfall på 4. studieår. Når det gjelder ordinær eksamen er løsningen mer usikker, men vi er betenkt over risikoen for lekkasjer. Hvis ordningen skal beholdes bør det alltid være to representanter. En del studentrepresentanter føler trolig et betydelig ansvar, og dette vil forsterkes hvis de står alene om å målbære studentenes interesser.

Johan Giertsen:

Studentrepresentasjon i oppgaveutvalgene bør hvis mulig videreføres:

- 1) Studenter i oppgaveutvalgene har vært viktige bidragsytere for kvaliteten på oppgavene, enten det gjelder å påpeke meningsbærende trykkfeil, at oppgaveutkastet kan forankres enda bedre i læremidler og undervisning, at teksten kan formuleres klarere mv.
- 2) Denne studentrepresentasjonen bidrar positivt til tilliten mellom studenter og fakultet på et område som er spesielt viktig for studentene, eksamensoppgavene.
- 3) Om lekkasjer fra utvalgene er et problem, har jeg ikke kunnskap om. Dette er en side av denne saken som fakultetet oppfordres til å se særlig grundig på.
- 4) Videreføres ordningen, bør det hvis mulig fortsatt være to studenter i oppgaveutvalgene. To studenter ser flere forbedrings-muligheter ved oppgavetekstene enn bare en.
- 5) Denne studentrepresentasjonen har en lang tradisjon ved vårt fakultet, helt tilbake til fakultetets tidlige år, og har som nevnt bidratt til både kvalitet og tillit. Kan Studieutvalget og Fakultetsstyret finne en vei som kan videreføre ordningen, vil det være positivt.

[Tilbake til sakslisten](#)

Forslag om oppretting av nytt praksisemne JUS334 Chinese Law Clinical Programme

Som studieutvalget er kjent med,² har det i lengre tid vært arbeidet med utvikling av en semesterpakke i kinesisk rett der studenter får anledning til å kombinere studier med praksis under utveksling til Kina. Dette blir gjort fordi fakultetsledelsen, i tråd med nasjonale målsettinger, ønsker at enda flere av studentene skal utveksle til Kina i løpet av 5. studieår.

Under oppholdet vil studentene være registrert som studenter ved et av våre partneruniversitet og avlegge eksamen i juridiske emner tilsvarende 20 studiepoeng ved enten Renmin University Law School i Beijing eller Fudan University Law School i Shanghai. I fremtiden kan det bli aktuelt at studentene som skal ta semesterpakken også studerer ved andre av fakultetets kinesiske partneruniversitet. Disse studiepoengene avlegges og tildeles av partneruniversitetet, og godskrives siden i mastergraden i rettsvitenskap etter gjeldende praksis for godskriving av delstudier i utlandet.

Parallelt med universitetsstudiene vil studentene gjennomføre et praksisopphold i en bedrift eller organisasjon i Kina. Dette praksisoppholdet skal utløse 10 studiepoeng ved at studentene på bakgrunn av erfaringene fra praksisoppholdet skriver en praksisrapport/et refleksjonsnotat som underlegges sensur ved Det juridiske fakultet og vurderes til bestått/ikke bestått. Fakultetet kan ikke pålegge, eller forvente, at våre kinesiske partneruniversitet påtar seg ansvaret for å følge opp, evaluere og tildele studiepoeng for et slikt praksisopphold. Vi velger derfor å gjøre den delen selv, slik at til forskjell fra ordinær utveksling vil studiepoengene fra utvekslingssemesteret i dette tilfellet avlegges dels ved det kinesiske vertsuniversitetet, og dels ved Universitetet i Bergen.

Studiepoengene fra Universitetet i Bergen tildeles gjennom at det opprettes et nytt praksisemne ved fakultetet kalt JUS334 Chinese Law Clinical Programme etter inspirasjon fra emnene JUS325 Rettshjelp (praktisk erfaring fra Jussformidlingen) og JUS329 Universitetspedagogisk rettleiing (praktisk erfaring som arbeidsgruppeleder).

Semesterpakken i kinesisk rett implementeres fra og med våren 2017. Tilbudet ble lyst ut ved søknadsfristen for utveksling studieåret 2016/2017 1. februar. Ni studenter har fått tilbud om plass på semesterpakken våren 2017. Førsteamanuensis Bjørnar Borvik som er foreslått som emneansvarlig, har lyktes i å skaffe 15 praksisplasser i Kina slik at enda flere studenter vil kunne benytte seg av denne muligheten i fremtiden.

Det er oppnådd enighet om tilbud av praksisplasser med følgende arbeidsgivere:

Shanghai:

- Det norske generalkonsulatet i Shanghai (en student)
- Innovasjon Norge (en student)
- Advokatfirmaet Wikborg Rein (to studenter)
- Wilhelmsen Technical Solutions (en student)
- Wilhelmsen Ships Service (en student)
- Clyde & Co Law Firm (en student)

² Jf. Årsrapport for utdanning 2015 (SU-sak 14/16) og Årsplan for utdanning 2016 (SU-sak 15/16).

- Jotun Coatings (Zhangjiagang) Co. Ltd. (en student)
- Kongsberg Automotive Wuxi (en student)

Beijing

- Golden State Environment Group (to studenter)
- Innovasjon Norge (en student)
- Lloyd's Register Consulting Asia (en student)
- Zhonglun W&D Law Firm (to studenter)

For nærmere beskrivelse av de ulike arbeidsgiverne, se nettside om semesterpakken i kinesisk rett:

<http://www.uib.no/utvekslingsavtale/1008>

Opprettingen av dette praksisemnet er nødvendig for å kunne tilby semesterpakken i kinesisk rett. Dette studietilbudet er en sentral komponent i fakultetets langsiktige satsing på samarbeidet med Kina. I tillegg svarer denne semesterpakken svært godt på UiBs og nasjonale myndigheters ambisjoner om tettere samarbeid mellom academia og næringslivet, og om mer praksis i utdanningene.

Forslag til emnebeskrivelse for praksisemnet Chinese Law Clinical Programme legges med dette frem for studieutvalget, og det foreslås at studieutvalget anbefaler overfor fakultetsstyret at emnet opprettes i overensstemmelse med vedlagte emnemal med virkning fra våren 2017

INTØ/BJBO 110816

Template for decisions on the establishment of new subjects at the Faculty of Law

Symbols

* to be included in Studieplanen

** to be formulated appropriately in order for the texts to be suitable for publication on the course homepage

Subject	
Course title	
Code	JUS334
Course title – bokmål*	Chinese Law Clinical Programme
Course title – nynorsk*	Chinese Law Clinical Programme
Course title – english*	Chinese Law Clinical Programme
Number of credits*	10
Level (BA or MA)	MA
Course leader*	Associate Professor, dr. Bjørnar Borvik, PhD
Subject lecturer(s)*	The introduction to Chinese language and society will be given by lecturers from the Confucius Institute in Bergen
Contact person in the Administration (can be changed by the Admin. without a new decision)	utveksling@jurfa.uib.no/elective-courses@jurfa.uib.no
Combines successfully with	
For courses in the law Programmeme:	
- Course content**	The introductory part about Chinese language and society is aimed at students who will study law in China without any previous knowledge of Chinese language or society. The course will help the student adapt to study, work and thrive in China. The Chinese Law Clinical Programme provides the student with hands-on legal experience from an international or Chinese work environment. Through a clinical placement the student will gain practical experience from and insight in Chinese law. While completing the clinical placement, the student will simultaneously be enrolled in courses at the law faculty/law school of a Chinese university. The theoretical knowledge the student gains from the law courses at the Chinese university, will be supported and enhanced by the practical experience and knowledge simultaneously gained through the Clinical Programme. The clinical placements are offered at companies or organizations, within different areas of the law, in both public and private sectors. For a list of available placements, please consult the information given at the following webpage: http://www.uib.no/utvekslingsavtale/1008 The student will not receive any economic compensation for the placement. The course leader is responsible for offering a placement to all students enrolled in the Clinical Programme, agree upon the general content of the placement with the organization offering the placement, and stay in touch with the student and a representative of the organization (the mentor/contact person of the student) throughout the placement period. The student will be able to profess interest in a particular placement. However, students enrolled in the Programme must be prepared to accept any of the available placements, as placements will be distributed according to the students' wishes, in order of the individual student's overall grade performance. Before or at the very beginning of the clinical placement period, a training agreement for the clinical placement shall be prepared and entered into by the student, the course leader and the mentor/contact person at the work place. The training agreement shall include a more detailed programme for the placement, the knowledge, skills and

	competences to be acquired by the end of the placement and a monitoring plan. The student is responsible for being the motive power for the development of this agreement, which must be approved by the course leader before signing. A template agreement is provided by the Faculty of Law.
- Learning outcome**	The goal of the introductory part about Chinese language and society is to meet the basic requirements of the student's daily life in China. After completing the introduction to Chinese language and society part, the student shall have acquired: - The ability to communicate with Chinese people in practical everyday situations; - Knowledge of some Chinese manners; - Awareness of the main cultural differences between China and Norway. The goal of the clinical placement is that the student shall acquire practical skills, competences and hands-on experience from Chinese working life, in addition to increased knowledge about Chinese law and legal culture and increased understanding of Chinese culture and society After having completed the Clinical Programme, the student shall have acquired: - Insight into areas of Chinese law relevant to the particular placement; - Increased understanding of how Chinese law functions in real life; - The ability to identify relevant legal sources, and to extract and apply information from these sources for the purpose of giving legal advice on questions relevant to the employer; - Experience from an international or Chinese work environment; - Ability to interact, communicate and cooperate with fellow workmates from a work culture different from Norwegian work culture; - Increased intercultural competence and social skills needed for an international or Chinese work environment; - Legal English skills necessary to work in an international legal setting.
- Literature**	Experiencing Chinese (living in China) - by Zhu Xiaoxing, Yue Jianling, Lu Yuhong, Zhu Peiru, Xu Qunshen (editor)
Teaching:	
- teaching semester (autumn/spring)*	Spring
- teaching methods*	The course starts with an introduction to Chinese language and society, offered in Bergen during 5 weeks of January and the first part of February. Students will then go to China where they will do a clinical placement (internship) with a Norwegian, Chinese or international company or organisation while at the same time studying part time at the law faculty/law school of a Chinese university. The duration of the clinical placement must be minimum 6 weeks, or a total of 30 working days, throughout the semester.
- teaching language*	English and Chinese
- compulsory elements*	Participation in the introduction to Chinese language and society lectures is mandatory. An up to 25 % deviation from the general rule of 100 % attendance can be accepted. After finishing the introductory part, the students must complete a test which will help them to know how well they master the course content. The test will mainly focus on

	checking the ability of their communications skills in practical situations. The student must complete the test, but the result does not affect the student's ability to continue in and complete the Clinical Programme. As a basic principle and general rule, the student must work at the designated company or organization for a minimum of 6 weeks, or 30 working days throughout the semester, during the stay in China. The duration of the clinical placement must be verified by a time sheet which is signed by the student's mentor/contact person at the designated company or organisation. In case of termination of the clinical placement before the minimum work requirement has been fulfilled, an up to 25 % deviation from the general rule can be accepted. Should the occasion of a deviation of more than 25 % arise, where the student may not be held responsible for the deviation, the Faculty of Law may conditionally still award credits for the Chinese Law Clinical Programme-course. Award of credits in such case may be done on the condition that the student's final report proves that substantive learning has still taken place. Also, the number of credits awarded will be reduced relative to the reduction of the duration of the clinical placement.
Admission/admittance regulation:	
- general admittance requirements*	MAJUR, MAJUR-2
- course admission*	Admission to the Chinese Law Clinical Programme-course presupposes that the student has been accepted for studies abroad in the "Semester unit of Chinese law with clinical placement in businesses in China". To apply for studies abroad, the student must submit an application through Søknadsweb by 1 February the year before he or she intends to enroll in the course. The student may also submit an application by 1 September the semester before he or she intends to enroll in the course, given that there are still vacant positions for studies abroad in the above mentioned semester unit of Chinese law with clinical placement in businesses in China.
- capacity of course participant	15
- private candidate admittance*	NA
Exam:	
- examination semester (Autumn/Spring)*	Spring
- type of examination * - o semester with teaching - o semester without teaching	Written home exam. After completion of the clinical placement, the student must submit a 3000 words report which elaborates on the tasks the student has been engaged in during the legal placement period, how the legal questions, and other challenges the student has been faced with, have been solved, and which considerations the student has made in the process of solving the legal question. The report shall not contain confidential information obtained through the clinical placement. In the report, the student must also elaborate on the areas of Chinese law related to the relevant work tasks, and where relevant, compare this to Norwegian or international law. In the report, the student should also reflect on the experiences and lessons learned from working in an international or Chinese work environment and from interacting, communicating and cooperating with fellow workmates from a different culture. If the student has conducted legal writing and research during the placement, for example one or more reports or memos on specific legal topics, these may be submitted as part of the student's final report. Submission of such documents may only be done if it does not breach the confidentiality agreements made between the student and the organisation or company where the clinical placement has been performed.

	The report must be submitted to the Faculty of Law at the University of Bergen by the time the student applies for transfer of credits obtained at the Chinese university. The application deadline for transfer of credits is one month after a transcript of records has been received (cf §5-9-6 in Supplementary regulations for studies at the Faculty of Law at the University of Bergen). The learning outcome of the Chinese Law Clinical Programme is dependent on the combination of theoretic studies of Chinese law at a Chinese university parallel to the clinical placement. Hence, a passing grade in the Chinese Law Clinical Programme-course depends on the student receiving a passing grade in courses from a Chinese university equalling minimum 10 ECTS, during the semester when the clinical placement has taken place. The examination result will hence not be published until the transfer of credits from the Chinese university has been completed.
- duration of exam*	NA
- examination language* - the exam question - the answer	The report must be written in English.
- grade system*	Pass or fail.
Remedies permitted in addition to § 3-6	NA
Basic admission requirements (including language requirements):	
- compulsory*	3 years of law studies.
- recommended*	Good level of English language.
Academic overlap with other courses*	No overlapping with other courses.
Evaluation*	According to Faculty of Law routines.
Contact information* - Department/Institute/ Faculty	Contact person in the Administration: Elective-courses@jurfa.uib.no Department: The Faculty of Law Visiting address: Magnus Lagabøtes plass 1 Office hours: 09.00 – 14.00. Postal address: Postboks 7806 Post number and city: 5020 BERGEN Phone: + 47 55 58 95 00 Fax: + 47 55 58 95 10 E-mail: http://www.uib.no/en/jur Web: http://www.jur.uib.no/
Target group(s)	Students enrolled in the master Programmes at the Faculty of Law in Bergen, with an interest in Chinese law and the Chinese legal system.
The need for adjustment with regard to the target groups	None
Financing of the course	The clinical placement is unpaid. The student must cover all expenses related to transportation, accommodation and board during the stay in China, normally with support from the Norwegian State Educational Loan Fund. The Confucius Institute in Bergen will provide teaching of the introduction to Chinese language and culture free of charge.
Resources	
- course leader	Associate Professor, dr. Bjørnar Borvik, PhD
- teaching resources	External, no expenses
- administrative resources	Internal
Relevance of the course	

Endringer for emnet JUS398 Masteroppgave

I dette notatet foreslås flere endringer som gjelder innholdet i emnebeskrivelsen for JUS398 Masteroppgave (60 studiepoeng). Det er vedlagt en emnebeskrivelse med revisjonsmerker som viser de konkrete endringene som foreslås innført gjeldende fra og med studieåret 2016/2017.

Endring av undervisningstilbudet

Dagens undervisningstilbud til studenter på emnet JUS398 er forelesninger og 20 timer veiledning. Forelesningene holdes for alle studenter som skriver masteroppgave, og de er primært tilpasset den forventende progresjonen til studenter som skriver masteroppgaver i løpet av ett semester (30 studiepoeng). Studentene som arbeider med større oppgaver har andre behov som ikke dekkes fullt ut av forelesningene.

For å imøtekomme studentenes behov, har emneansvarlig Jørn Øyrehagen Sunde utarbeidet et undervisningsopplegg med månedlige seminarsamlinger, workshop og forskergruppepresentasjoner.

1) De månedlige seminarsamlingene er samtale og diskusjonsbasert, og tema er knyttet til progresjonen i oppgaveskrivingen. Kjernen i alle samlingene er kunnskaps- og erfaringsutveksling, samtidig som man tar opp til diskusjon mer allmenne metodiske utfordringer. Samlingene tjener også som et sted der man kan ta opp praktiske problemer knyttet til alt fra lesesalsplass til det å arbeide med et stort dokument, som emneansvarlig tar opp med rette vedkommende om man ikke kan svare der og da.

2) Frem mot workshopen utarbeider studentene en skisse over oppgaven på ca. 20 sider, og presenterer den så muntlig, før den blir diskutert av gruppen. Dette både sikrer at studentene kommer tidlig nok i gang med skrivingen, og det forbereder dem til forskergruppepresentasjonen.

3) Gjennom forskergruppepresentasjonen får studentene høykvalifiserte tilbakemeldinger fra de på fakultetet med størst kunnskap om deres tema. De ulike forskergruppene lager selv opplegg for presentasjonen i samråd med emneansvarlig for JUS398.

4) Ved siden av det faglige tilbudet, brukes det også ressurser på et sosialt tilbud for å sikre en god sosial gruppedynamikk, som man av erfaring vet er viktig for den totale læringen i løpet av studieåret.

5) Det er innledet samtale med Aberdeen om å holde et felles seminar for studenter som skriver stor masteroppgave ved de to juridiske læringsinstitusjonene. Seminaret vil gi ytterligere presentasjonserfaring, erfaring med å skrive, presentere og diskutere på engelsk, samt erfaring med en annen forskningstradisjon. Aberdeen har det best utviklede LLM by research-programmet i Europa, er et

universitet Bergen allerede samarbeider godt med, og interessen er høy for et samarbeid når det gjelder opplegget for de som skriver stor masteroppgave.

Totalt planlegges 10 samlinger á 2 x 45 minutt i løpet av studieåret, en heldags workshop med 9 timers varighet, og tre sosiale evenement. Seminarsamlingene suppleres med informasjon og kurs i regi av Bibliotek for juridiske fag (søkekurs og introduksjon til EndNote) samt kurs i End Note i regi av universitetsbiblioteket.

Prosjektframleggingen som studentene skal holde for vitenskapelig ansatte ble innført som et obligatorisk arbeidskrav fra høsten 2014. Det er for øvrig ikke planlagt obligatorisk deltagelse i det øvrige undervisningstilbudet for emnet.

Endringer i læringsutbyttebeskrivelser

Læringsutbyttebeskrivelsene for ferdigheter og kompetanse foreslås presisert som det framgår i den reviderte emnebeskrivelsen. Det er i tillegg lagt inn konkret tidspunkt for gjennomføring av det obligatoriske arbeidskravet prosjektframlegging.

I tråd med gjeldende terminologi i Mitt UiB er tittelen «kursansvarlig» endret gjennomgående til «emneansvarlig».

Økonomiske følger av endringene i undervisningstilbudet

De økonomiske følgene av endringene i undervisningsopplegget forventes ikke å gjøre vesentlige utslag. Honoraret til emneansvarlig er 30 timer, og de foreslåtte aktivitetene anses å inngå som del av emneansvaret for JUS398 Masteroppgave.

Harmonisering av emnet JUS398 Masteroppgave og ordningen med masterstipend

Videre i dette dokumentet gjennomgås forslag til endringer som i hovedsak har sitt utspring i et behov for å harmonisere emnebeskrivelsen for JUS398 Masteroppgave med ordningen som gjelder for å skrive stor masteroppgave med stipend fra fakultetet³. Det synes hensiktsmessig at kravene til å skrive stor masteroppgave med eller uten stipend i utgangspunktet uttrykkes på samme måte. Kravene til stipend kan deretter skjerpes der dette er synes hensiktsmessig eller nødvendig.

Søknader om å skrive stor masteroppgave behandles etter intern instruks i SU-sak 103-06/07 (vedlegg 1).

Søknader om å skrive stor masteroppgave med stipend behandles etter dekanatets interne instruks i

³ Med dette forstår vi «stipend fra fakultetet» som stipend fra Det juridiske fakultet, fakultetets forskergrupper og eksternfinansierte prosjekter tilknyttet fakultetet.

«Utfyllende regler for ordningen med stipend for 60 studiepoeng masteroppgave» (vedlegg 2) og individuelle utlysningstekster.

Hovedforskjellene er oppsummert punktvis i tabellen nedenfor:

Vurderingskriterier og krav	JUS398	Masterstipend
Studieprogresjon	Fullført 3. studieår <i>«Emner på tredje studieår (JUS131, JUS132, JUS133, JUS134, JUS135) må være fullført før man begynner på fjerde eller femte studieår.»</i> Sammenholdt med andre bestemmelser, vil man kunne begynne på fjerde/femte år selv om man mangler inntil 20 studiepoeng fra tidligere år.	Fullført 4. studieår <i>«De fire første studieårene må være bestått i sin helhet før stipendet kan utbetales.»</i>
Søknadsfrist	Anbefales i melding å søke ved påmeldingsfrist til JUS399 Masteroppgave (30 sp) hvert semester.	Fleksibel, defineres i utlysningstekst.
Krav til karaktersnitt og andre vurderingskriterier	Som hovedregel kreves et karaktersnitt bedre enn B. Karaktersnitt, prosjektskisse og faglig relevans skal vektlegges.	Karaktersnitt som minst tilsvarer B / karaktersnitt på B eller bedre. Både karaktersnitt og prosjektskisse vektlegges. Karakterkrav kan defineres strengere enn for JUS398. Krav til faglig relevans antas å være oppfylt.
Krav til tilstedeværelse	Ingen krav.	Det kan stilles krav om tilstedeværelse og forventninger om å delta i forskergruppeaktiviteter.
Fast lesesalsplass	Må søke.	Innvilges samtidig med at det gis tilbud om stipend.

Noen av punktene er drøftet i det følgende. På enkelte punkt kan det være hensiktsmessig å opprettholde et skille mellom stipendmottakere og de som ikke mottar stipend. Hovedregelen bør likevel være at reglene harmoniseres.

Krav til studieprogresjon

Det er mulig å starte på masteroppgaven etter fullført 3. studieår. Studenter kan bytte om på rekkefølgen av 4. og 5. studieår, og denne fleksibiliteten er uttrykt i under overskriften *Omfang av masteroppgåva* i [Studieplan for MAJUR Integrert masterprogram i rettsvitenskap, haust 2016](#): *I løpet av fjerde eller femte året på masterstudiet skal studenten levere eit sjølvstendig skriftleg arbeid tilsvarande 30 studiepoeng (masteroppgåve) til individuell vurdering.*

I emnebeskrivelsen for JUS398 er det definert følgende krav til forkunnskaper: *Emner på tredje studieår (JUS131, JUS132, JUS133, JUS134, JUS135) må være fullført før man begynner på fjerde eller femte studieår.* Sammenholdt med bestemmelsen i [Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen](#) § 2-5 nr. 1 andre punktum og gjeldende praksis, vil man likevel kunne begynne på femte år selv om man mangler inntil 20 studiepoeng (samlet) fra de tre første. Dersom andre bestemmelser skal gjelde for JUS398, må det gjøres tydelig i emnebeskrivelsen. Flertallet av studentene som har søkt om å skrive stor masteroppgave uavhengig av stipendutlysninger, har i de siste årene sendt sin søknad i vårsemesteret med plan om å starte på oppgaven i påfølgende høstsemester.

Det kan være hensiktsmessig at studenter som skriver stor masteroppgave med stipend gjør det i sitt siste studieår, særlig med tanke på at de da vil være aktuelle som søkere til stipendiatstillinger etter fullført masteroppgave. Det er trolig dette som ligger bak kravet som er gjort gjeldende for studieprogresjon når det gjelder ordningen med stipend. For tildeling av stipend er det knyttet et vilkår til at de fire første årene skal være bestått i sin helhet før stipend kan utbetales jf 6.1 i *Utfyllende regler for ordningen med stipend for 60 studiepoeng masteroppgave*. Dette kan i noen tilfeller være problematisk, ettersom sensuren for kontinuasjonseksamen gjerne ikke faller før et stykke ut i høstsemesteret. Dette er uheldig for studentenes innretning – endelig vedtak om stipend vil kunne være avgjørende for noen. Det er likevel neppe mulig å unngå; løsningen blir et betinget vedtak om tildeling. Spørsmålet er om vi bør operere med «venteliste» for de tilfellene der vilkåret i en betinget tildeling av stipend ikke blir oppfylt. For stipendene som ble utlyst høsten 2015 og 2016 har det ikke vært aktuelle kandidater for ventelister.

Det er ikke nødvendigvis problematisk å opprettholde ulike krav til studieprogresjon for studenter som skriver masteroppgave med eller uten stipend. Fleksibiliteten som ligger i at studenter kan begynne på masteroppgaven etter fullført 3. studieår foreslås opprettholdt for studenter som søker uavhengig av stipendutlysninger. Dette er ikke til hinder for at det kan kreves at studenter som får tilbud om stipend at de skal ha fullført 4. studieår. Dette forutsetter at det fortsatt gjøres tydelig i både utlysningstekst og tilbudsbrief at det er et vilkår at 4. studieår må være fullført i sin helhet før stipend kan utbetales.

Bør det være faste søknadsfrister for stor masteroppgave?

Det er ikke lagt inn søknadsfrister i emnebeskrivelsen for JUS398 Masteroppgave, og fakultetet har hatt en praksis med høy grad av fleksibilitet når det gjelder behandling av innkommende søknader. I påmelding til masteroppgave oppfordres studentene til å sende søknad om å skrive stor masteroppgave samtidig med påmeldingsfristen for JUS399 Masteroppgave (30 sp). De fleste studenter følger denne oppfordringen. Det er videre mulig å søke om å skrive stor masteroppgave med oppstart både i høst- og vårsemesteret. Likevel søker de fleste studenter om å skrive stor masteroppgave i vårsemesteret og starter på oppgaven i det påfølgende høstsemesteret.

I dag behandles innkommende søknader om å skrive stor masteroppgave fortløpende og så raskt som mulig. Det mottas relativt få søknader hvert semester:

- Våren 2016: 8 søknader (2 avslag).
- Høst 2015: ingen
- Våren 2015: 6 søknader (1 avslag).
- Høst 2014: ingen

Utlysning av stipend for å skrive stor masteroppgave angis individuelt og fristen framgår av utlysningsteksten som publiseres i Mi side og på fakultetets nettsider. De siste studieårene har det vært lyst ut følgende stipend med ulike finansieringskilder:

- 2016/2017: 2 stipend innen klimarett finansiert av Sparebanken vest, 2 søkere vår 2016
- 2016/2017: 2 stipend fra forskergruppen i sivilprosess, 2 søkere vår 2016
- 2016/2017: 2 stipend fra GOVLAND-prosjektet, 3 søkere vår 2016
- 2015/2016: 1 stipend fra Landslovsprosjektet, 1 søker vår 2015
- 2015/2016: 1 stipend fra K.G. Jebsens institutt for havrett, 1 søker vår 2015

Det har normalt vært flere studenter som søker om å skrive stor masteroppgave når fakultetet lyser ut masterstipend. Studieåret 2014/2015 ble det lyst ut inntil 10 stipend ved Det juridiske fakultet, og 8 stipend ble tildelt. Høsten 2014 var det totalt 16 undervisningsmeldte studenter til emnet ved semesterstart.

En fordel med en klart definert søknadsperiode, er at flertallet av søkerne har kommet like langt i studiet og/eller studieåret på søknadstidspunktet. Jo lenger studentene har kommet i studiet, desto bedre grunnlag har fakultetet for å vurdere en søknad om å skrive stor masteroppgave. Når det gjelder søknader om å skrive stor masteroppgave med stipend, vil det være en fordel om studentene søker så sent som mulig på grunn av kravet om at 4. studieår skal være fullført sin helhet før stipendet utbetales.

Et annet faglig hensyn gjør seg gjeldende hvis antallet søknader øker: Vi har et begrenset tilbud om veiledning for stor masteroppgave, og det vil være av interesse å kanalisere dette mot de mest

interessante prosjektene. Uten søknadsfrist vil det i stedet være «først til møllen» som blir gjeldende prinsipp for å få skrive stor master.

En klar administrativ fordel med fast søknadsfrist, er at den interne søknadsbehandlingen kan gjøres mer konsentrert og effektiv innenfor en på forhånd definert tidsperiode. Men dersom vi tar det relativt lave antallet søknader i betraktning, kan en ikke nødvendigvis forvente seg en betydelig effektiviseringsgevinst. Dersom det blir en betydelig økning i antall søknader i senere studieår, vil grunnlaget for denne vurderingen endre seg.

Bør det være faste søknadsfrister for å skrive stor masteroppgave med stipend?

Dersom det defineres en fast søknadsfrist for JUS398 Masteroppgave, bør en videre ta stilling til om denne fristen også skal gjelde for utlysning av stipend for å skrive stor masteroppgave ved fakultetet. Når det gjelder utlysning av stipend finansiert gjennom fakultetets eksterntfinansierte prosjekter eller andre eksterne aktører, er det flere punkter som taler for at søknadsfristen bør være så fleksibel som mulig.

Det kan først og fremst bli vanskelig å forklare både for interne og eksterne aktører hvorfor en intern søknadsfrist skal begrense muligheten til å lyse ut og fordele tildelte midler. Eksterne midler kan i praksis tildeles fakultetet når som helst i løpet av året, og et nylig eksempel er midlene fra Sparebanken vests allmenntilrettefond for stipend til masteroppgaver innen klimarett som ble mottatt 18. mai. Utlysningen ble publisert etter påmeldingsfristen for masteroppgave (JUS399) gikk ut, og søknadsfristen ble satt til uken etter siste eksamen for 4. studieår. For studieåret 2015/2016 ble masterstipend innen Landslovprosjektet lyst ut 1. juli 2015 med søknadsfrist 21. juli 2015. Tidspunktene for disse utlysningene indikerer at det kan være behov for atskillig fleksibilitet både når det gjelder utlysning av og søknadsfrist for masterstipend finansiert av eksterne midler.

En fast søknadsfrist kan bli ytterligere utfordrende å forholde seg til dersom finansieringskilden stiller krav til at tildelte midler må være fordelt og/eller benyttet innenfor en bestemt tidsperiode. Dersom tildelingen mottas på et ugunstig tidspunkt i forhold til søknadsfristen, vil det bli vanskelig å forklare hvorfor studenter skal forhindres fra å få tilgang til øremerkede stipendmidler på grunn av en intern søknadsfrist.

I lys av opplysningene ovenfor kan det vanskelig anbefales å sette en fast søknadsfrist som skal omfatte både søknad til JUS398 Masteroppgave og søknad til masterstipend. Alternativene vil være enten ikke å ha noen frist for å søke om å skrive stor masteroppgave, eller å ha en veiledende/anbefalt frist.

Erfaringsmessig vil en anbefalt frist ha liten effekt på søkerne, men det vil kunne bidra noe til å lette planleggingen av ressursbruken både faglig og administrativt. Av den grunn foreslås følgende tilføyelse til emnebeskrivelsen for JUS398 Masteroppgave:

Studenter som ønsker å skrive stor masteroppgave anbefales å søke innen 15. mai i vårsemesteret eller 15. november i høstsemesteret. Oppstart blir påfølgende semester. Søknader utenom disse fristene kan bli behandlet.

Krav til søknad og vurderingskriterier

Krav og vurderingskriterier for opptak til JUS398 er formulert i punkt 2.1 i intern instruks for behandling av søknader om masteroppgave på 60 sp: *«Som hovedregel kreves et karaktersnitt bedre enn B.»* Det legges videre opp til at temaets faglige og forskningsmessige relevans skal tillegges vekt. Instruksen uttrykker imidlertid ikke tydelig hvordan søkers karaktersnitt skal vurderes og veies opp mot prosjektskissens kvaliteter og temaets faglige og forskningsmessige aktualitet. I praksis har både søkers karaktersnitt og temaet som er behandlet i prosjektskissen blitt tillagt vekt ved vurdering av søknader om å skrive stor masteroppgave. Dersom en søker er nær ved å oppfylle karakterkravet, vurderes prosjektskissen for å se om denne uttrykker et faglig refleksjonsnivå som kan veie opp for et noe lavere karaktersnitt.

Praksisen med å vektlegge både søkers karaktersnitt og temaet og prosjektskissens kvaliteter samsvarer med vurderingskriteriene som er definert for ordningen med stipend, jf punkt 6.2 i *Utfyllende regler for ordningen med stipend for 60 studiepoeng masteroppgave*: *«Søkers karakternivå og prosjektbeskrivelse tillegges vekt.»*. Krav til faglig og forskningsmessig relevans er ikke eksplisitt uttrykt for ordningen med stipend, men det synes rimelig å forutsette at dette kravet ligger til grunn ved at stipend lyses ut etter initiativ fra fakultetets forskergrupper og -prosjekter.

Karakternivået var ikke definert i den opprinnelige instruksen for utlysninger av masterstipend, men karakterkravet har i hovedsak vært (praktisert og uttrykt) strengere for stipend enn for masteroppgave uten stipend. For studieåret 2014/2015 lyse fakultetet ut flere stipend på vegne av flere forskergrupper, og i denne utlysningen ble vurderingskriteriene formulert på følgende måte: *«I vurdering av søknader til masterstipend legges det vekt på gode prosjektskisser og karaktersnitt som minst tilsvarer B på Integrert masterprogram i rettsvitenskap.»* I senere utlysninger har følgende formulering vært brukt: *I vurderinga av søknadene til masterstipend blir det lagt vekt på karaktersnittet og prosjektskissa. Som utgangspunkt krevst eit karaktersnitt på B eller betre på det integrerte masterprogrammet i rettsvitenskap, men dei faglege kvalitetane til prosjektskissa kan vege opp for eit noko svakare karaktersnitt.*

Denne formuleringen gir rom for å fravike et absolutt karakterkrav dersom en søker har valgt et aktuelt forskningstema og levert en gjennomarbeidet prosjektskisse av høy faglig kvalitet. Dersom en tar det lave antallet søkere til utlyste stipend for studieårene 2015/2016 og 2016/2017 i betraktning, kan det være en fordel å legge til rette for slik fleksibilitet i vurderingskriteriene også ved vurdering av søknader til stipend. Dette vil være særlig aktuelt der tildelte midler i eksternfinansierte prosjekter må benyttes innenfor en gitt frist.

Oppsummert omfatter vurderingskriteriene for søkere både til stor masteroppgave (JUS398) og til utlyste stipend for å skrive stor masteroppgave både karaktersnitt, prosjektskissens kvaliteter og prosjektets faglige og forskningsmessige relevans. Kravene til søkere som ønsker å skrive stor masteroppgave med og uten stipend bør være samsvarende så langt det er mulig. Vurderingskriterier som defineres for JUS398 Masteroppgave bør sette en standard som skal gjelde for vurdering av alle søkere som skal skrive stor masteroppgave. Men det synes hensiktsmessig å åpne for strengere vurderingskriterier ved tildeling av masterstipend. At det skal formuleres strengere kriterier for å skrive stor masteroppgave uten stipend enn med, vil ikke være logisk.

Det vil være en fordel om krav til søknad, søkere og vurderingskriterier er mest mulig eksplisitt formulert og åpent tilgjengelig både for studenter og ansatte. De gjeldende vurderingskriteriene for JUS398 Masteroppgave er definert i en instruks fra 2006 som ikke er tilgjengelig på fakultetets nettsider. Det foreslås derfor at både krav til søknad, hvem som vurderer søknadene og vurderingskriteriene formuleres i en oppdatering av emnebeskrivelsen, for eksempel slik:

Søknad om opptak til JUS398 Masteroppgave vedlagt prosjektskisse (3 A4-sider), karakterutskrift og CV sendes til Det juridiske fakultet. Prosjektskissen må behandle kilde- og metodespørsmål.

Søknader vurderes av studiedekan og emneansvarlig for JUS398 Masteroppgave. I vurderingen blir det lagt vekt på karaktersnitt, prosjektskisse og relevant erfaring. Som hovedregel kreves et karaktersnitt på B eller bedre på Integrert masterprogram i rettsvitenskap, men en prosjektskisse av høy faglig kvalitet som skisserer et faglig og forskningsmessig relevant tema, særlig innenfor fakultetets satsningsområder, kan veie opp for et noe svakere karaktersnitt.

Forventninger om deltagelse og tilstedeværelse ved fakultetet

I utlysningsteksten for masterstipend legges det normalt inn et krav om at studenter forventes å oppholde seg ved fakultetet. Det legges også inn et vilkår om at studenter må være tilstede ved fakultetet og forventes å delta i forskergruppens aktiviteter i brevet som sendes med tilbud om stipendmidler. Lignende krav stilles ikke til studenter som skriver oppgave uten stipend. Det obligatoriske arbeidskravet prosjektframlegging gjelder for alle studentene og krever at de er til stede akkurat da, men det er ikke satt andre krav til obligatorisk deltagelse i emnet.

I praksis har kravet til stipendmottakeres forventede tilstedeværelse og deltagelse i liten grad blitt kontrollert eller håndhevet. Det er dessuten ikke konkretisert hvilke krav som faktisk skal gjelde for studentenes tilstedeværelse. Søkere til masterstipend blir oppfordret til å opplyse om eventuelle eksterne forpliktelser når de søker, dette gjelder for eksempel traineeopphold som er avtalt i forkant av at de søker om stipend. Når en søker har opplyst om andre engasjementer i søknaden eller ved aksept av tilbud om stipend, gjør studiedekanen en konkret vurdering av engasjementet. Hvis studenten ikke selv opplyser om slike engasjementer, har vi liten mulighet til å avdekke det.

Et av fakultetets fremste formål med å tilby studenter å skrive stor masteroppgave er at dette kan inngå i en strategi for forskerrekruttering. Følgelig bør alle studenter som skriver stor masteroppgave innlemmes i en forskergruppe og forventes å delta i forskergruppens aktiviteter i relativt stor utstrekning. Det er dessuten en fordel at krav om tilstedeværelse og forventninger til deltagelse gjelder for alle studenter på emnet. Siden fakultetets forskergrupper er ulike både når det gjelder størrelse og aktivitetsnivå, vil det være vanskelig å stille konkrete krav som deltagelse i gitt antall møter.

Under overskriften «Mål og innhald» i emnebeskrivelsen foreslås det å legge inn en tilføyelse som tydeliggjør fakultetets målsetninger både når det gjelder rekruttering til forskning og forventninger om at studentene skal innlemmes og delta i forskergruppenes aktiviteter. Tilbud om fast lesesalsplass for alle studenter på emnet tas også med. I det gjeldende lesesalsreglementet må studenter som skal skrive stor masteroppgave søke om fast lesesalsplass mens stipendmottakere får tilbud fast plass på lesesal samtidig med at de tilbys stipend. En fast plass på lesesal kan legge grunnlag for å bygge opp et læringsmiljø for alle studenter på emnet, og vi kan også håpe at dette vil gi studentene en opplevelse av tilknytning og et insentiv til å være tilstede ved fakultetet i Bergen. I tillegg legges det inn et eget punkt med overskriften «Krav til tilstedeværelse». Følgende punkter foreslås introdusert i emnebeskrivelsen:

Mål og innhald

Ett av fakultetets formål med å tilby 60 sp masteroppgave, er å etablere dette som et ledd i en strategi for rekruttering til fakultetets forskningsmiljøer, og å supplere det praktiske rettslivet med juridiske kandidater med grunnleggende forskingsforståing og -erfaring. Studentene inkluderes i en av fakultetets forskergrupper, og det forventes at de deltar i forskergruppens aktiviteter og faglige aktiviteter ellers på Det juridiske fakultet.

Studenter som tas opp på emnet tilbys fast lesesalsplass med tilgang til PC og skriver/skanner/kopiering ved fakultetet, og de får anledning til å delta i fakultetets faglig-sosiale aktiviteter.

(...)

Krav til tilstedeværelse

Studenter som er opptatt på JUS398 skal ha Det juridiske fakultet i Bergen som sin arbeidsplass, og skal være til stede på fakultetet i normalarbeidstiden. Opphold borte fra fakultetet på mer enn to uker skal klareres med emneansvarlig, og veileder og/eller prosjektleders anbefaling skal vektlegges i vurderingen. Brudd på tilstedeværelsesplikten kan føre til bortfall av retten på leseplass på fakultetet.

I lesesalsreglementet fjernes punktet om at studenter som skriver stor masteroppgave må søke om fast lesesalsplass.

Kan det bli nødvendig med opptaksbegrensning?

Emneansvarlig for JUS398 har signalisert at det kan bli nødvendig å begrense antall studenter som tas opp hvert studieår. Et lavt antall studenter er en forutsetning for at den emneansvarlige skal ha mulighet til å holde oversikt over den enkelte students prosjekt og progresjon. Formålet med en begrensning er for det første å hindre en oppdeling av studentgruppen både fysisk og mentalt i subgrupper, siden man av erfaring har sett at læringsutbyttet og trivselsfaktoren er høyest når man har én sammensveiset gruppe med god internkommunikasjon. For det andre er formålet å ha en størrelse som gjør det mulig å opprettholde den samtale- og diskusjonsbaserte oppfølgings- og opplæringsopplegget som er etablert og nå blir videreutviklet. Foreløpig er det ikke satt et konkret antall, men en begrensning på mellom 15-17 studenter kan være aktuelt.

Det høyeste antallet studenter som har vært undervisningsmeldt til JUS398 Masteroppgave samtidig har vært 16 - i perioden høsten 2012 til og med våren 2016 (se tabell i Vedlegg 3). Høsten 2016 vil 10 nye studenter etter planen starte på JUS398 Masteroppgave, og det er totalt 12 undervisningsmeldte studenter.

På bakgrunn av det reelle antallet studenter som har vært oppmeldt til emnet fram til i dag, synes det foreløpig ikke å være nødvendig med en begrensning i antallet studenter som kan tas opp. Dersom en

forventer en økning i antall søkere, for eksempel i sammenheng med planer om å lyse ut et høyere antall stipend, kan det oppstå et behov for å vurdere en opptaksgrense for studieåret 2017/2018. Inntil videre er det ønskelig å avvente innføring av adgangsbegrensning og opprettholde en fleksibel søknadsfrist, men spørsmålet kan bli aktualisert på nytt senere i studieåret.

Dersom det besluttes å sette en grense for hvor mange studenter som kan ta emnet, må det samtidig vurderes om det også skal settes en fast søknadsfrist til emnet. Dette fordi en da kan gjøre en samlet vurdering av søkerne i stedet for at opptaket blir tilfeldig med individuelle og løpende vurderinger med utgangspunkt i tidspunktet for mottatt søknad («først til mølla»). Når det gjelder fast søknadsfrist, vises det til fordeler og ulemper med en slik ordning i drøftingen over.

Oppsummert

Tabellen nedenfor viser en oppsummering av de foreslåtte endringene for å harmonisere innholdet i JUS398 med ordningen med stipend. Når det gjelder søknadsfrist, krav til studieprogresjon og karaktersnitt kan det være hensiktsmessig å legge til rette for at forskjellene opprettholdes.

Den interne instruksen for behandling av søknader til stor masteroppgave (SU-sak 103-06/07) utgår. I stedet legges informasjon om søknad og vurderingskriterier inn i oppdatert emnebeskrivelse for JUS398 Masteroppgave (vedlagt).

Vurderingskriterier og krav	JUS398	Masterstipend
Studieprogresjon	Fullført 3. studieår «Emner på tredje studieår (JUS131, JUS132, JUS133, JUS134, JUS135) må være fullført før man begynner på fjerde eller femte studieår.» Sammenholdt med andre bestemmelser, vil man kunne begynne på fjerde/femte år selv om man mangler inntil 20 studiepoeng fra tidligere år.	Fullført 4. studieår «De fire første studieårene må være bestått i sin helhet før stipendet kan utbetales.»
Søknadsfrist	<i>Studenter som ønsker å skrive stor masteroppgave anbefales å søke innen 15. mai i vårsemesteret eller 15. november i høstsemesteret. Oppstart blir påfølgende semester. Søknader utenom disse fristene kan bli behandlet.</i>	Kan ha egne frister definert i utlysningsteksten.
Krav til karaktersnitt og andre vurderingskriterier	<i>Søknad om opptak til JUS398 Masteroppgave vedlagt prosjektskisse (3 A4-sider), karakterutskrift og CV sendes til Det juridiske fakultet. Prosjektskissen må behandle kilde- og metodespørsmål.</i> <i>Søknader vurderes av studiedekan og emneansvarlig for JUS398 Masteroppgave. I vurderingen blir det lagt vekt på karaktersnitt, prosjektskisse og relevant erfaring. Som hovedregel kreves et karaktersnitt på B eller bedre på Integrert masterprogram i rettsvitenskap, men en prosjektskisse av høy faglig kvalitet som skisserer et faglig og forskningsmessig relevant tema, særlig innenfor fakultetets satsningsområder, kan veie opp for et noe svakere karaktersnitt.</i>	Krav for JUS398 definerer standarden, men kravene kan skjerpes i utlysningen av stipend. Stipendtilbyder (vanligvis forskergruppeleder eller prosjektleder) deltar i den faglige vurderingen av innkommende stipendsøknader.

Forventninger til deltagelse og inkludering	<i>Ett av fakultetets formål med å tilby 60 sp masteroppgave, er å etablere dette som et ledd i en strategi for rekruttering til fakultetets forskningsmiljøer, og å supplere det praktiske rettslivet med juridiske kandidater med grunnleggende forskningsforståing og -erfaring. Studentene inkluderes i en av fakultetets forskergrupper, og det forventes at de deltar i forskergruppens aktiviteter og faglige aktiviteter ellers på Det juridiske fakultet.</i>	Samme som JUS398.
Krav til tilstedeværelse	<i>Krav til tilstedeværelse Studenter som er opptatt på JUS398 skal ha Det juridiske fakultet i Bergen som sin arbeidsplass, og skal være til stede på fakultetet i normalarbeidstiden. Opphold borte fra fakultetet på mer enn to uker skal klareres med emneansvarlig, og veileder og/eller prosjektleders anbefaling skal vektlegges i vurderingen. Brudd på tilstedeværelsesplikten kan føre til bortfall av retten på leseplass på fakultetet.</i>	Samme som JUS398.
Tilbud om fast lesesalsplass	<i>Studenter som tas opp på emnet tilbys fast lesesalsplass med tilgang til PC og skriver/skanner/kopiering ved fakultetet, og de får anledning til å delta i fakultetets faglig-sosiale aktiviteter.</i>	Samme som JUS398.

Vedlegg 1: Sak 103-06/07 Intern instruks om masteroppgaver på 60 sp.

1. *Prodekan for studier avgjør søknad om å skrive masteroppgave på 60 sp.*
2. *I vurderingen legges vekt på:*
 - 2.1. *Søkers karakterer tidligere i studiet. Som hovedregel kreves et karaktersnitt bedre enn B*
 - 2.2. *Oppgavens tema:*
 - 2.2.1. *Om temaet befinner seg innenfor fakultetets aktuelle satsningsområder*
 - 2.2.2. *Om det av andre grunner er ønskelig med en bredere dekning av temaet innenfor fakultetets aktuelle forskningsaktivitet.*
 - 2.2.3. *Om temaet er innenfor områder der det er behov for rekruttering til forskermiljøet*
 - 2.2.4. *Om søkeren selv har gjort avtale med veileder som fakultetet kan godkjenne.*

Vedlegg 2: Utfyllende regler for ordningen med stipend for 60 studiepoeng masteroppgave

1. Fakultetet står fritt med hensyn til
 - 1.1. om stipend skal tildeles
 - 1.2. når stipend skal tildeles
 - 1.3. vilkår for å tildele stipend
2. Forslag om å tildele stipend rettes til fakultetsledelsen som evt. legger forslaget fram for Fakultetsstyret.
3. Fakultetsstyret vedtar om stipend skal utlyses, og evt. hvor mange.
4. Fakultetsledelsen foretar utlysing og tildeling.
5. Vilkår knyttet til utlysing av stipend:
 - 5.1. Fakultetsstyret har bevilget midler til et antall stipend.
 - 5.2. For hvert stipend skal det foreligge konkret tilsagt fra en forskergruppe om at de ønsker å knytte til seg en stormasterkandidat.
 - 5.3. For hvert stipend skal forskergruppen navngi en forsker som skal være hovedansvarlig for veiledningen. Veilederen kan være fast eller midlertidig ansatt. Unntaksvis kan han/hun hentes utenfor universitetet, men skal ha forskerkompetanse, og fortrinnsvis være aktiv forsker. Det må foreligge bekreftelse fra vedkommende på at han/hun kan og vil påta seg veiledningen.
 - 5.4. Stipendene lyses ut på fakultetets nettsider, tilgjengelig for alle våre studenter.
 - 5.5. Fagområde angis ut fra hvilke forskergrupper som har gitt tilsagn til tilknytning og veileder.
 - 5.6. Det skal gjøres oppmerksom på at stipendene tar sikte på å rekruttere til forskerstillinger, men at det ikke ligger noen slik forpliktelse verken for søker/mottaker eller for fakultetet.
6. Vilkår knyttet til tildeling av stipend:
 - 6.1. De fire første studieårene skal være bestått i sin helhet før stipendet kan *utbetales*.
 - 6.2. Søkers karakternivå og prosjektbeskrivelse tillegges vekt.
 - 6.3. Fakultetet står fritt til å la være å tildele stipender selv om alle formelle vilkår er oppfylt.
 - 6.4. Alminnelige regler for stor masteroppgave gjelder også for oppgaver som skrives med stipend.
7. I stipendperioden:
 - 7.1. Alminnelige regler for skriving av masteroppgave gjelder også for oppgaver som skrives med stipend.
 - 7.2. Utbetaling av stipend: 50 % kort etter at avtale er inngått, 50 % etter at studenten har levert framdriftsrapport ved inngangen til andre semester.
 - 7.3. Manglende framdriftsrapport kan gi grunnlag for fakultetet til å si opp avtalen. Utbetaling for første semester skal likevel som hovedregel ikke kreves tilbake.
 - 7.4. Ved omdisponering fra 60 til 30 studiepoeng masteroppgave i løpet av første semester, bortfaller utbetaling for andre semester.

Vedlegg 3: Undervisnings- og vurderingsmeldte studenter i perioden 2012-2016

Semester	Undervisningsmeldte	Uteksaminerte
Høst 2016	13	
Vår 2016	5	3
Høst 2015	5	0
Vår 2015	12	13
Høst 2014	16	3
Vår 2014	11	8
Høst 2013	10	0
Vår 2013	12	12
Høst 2012	12	1

Vedlegg 4: Emnebeskrivelse med revisjonsmerker

JUS398 Masteroppgave

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Vår og høst

Vurderingssemester

Vår og høst

Studienivå (studiesyklus)

I løpet av mastergradsstudiets fjerde og femte år skal studenten levere et selvstendig skriftlig arbeid tilsvarende 30 studiepoeng. Etter søknad kan det leveres et skriftlig arbeid på 60 studiepoeng. Søknaden vurderes etter interne instruks for behandling av søknader om masteroppgave på 60 sp (sak 103-06/07) vedtatt av Studieutvalget ved Det juridiske fakultet.

Studenter som ønsker å skrive stor masteroppgave anbefales å søke innen 15. mai i vårsemesteret eller 15. november i høstsemesteret. Oppstart blir påfølgende semester. Søknader utenom disse fristene kan bli behandlet.

Søknad om opptak til JUS398 Masteroppgave vedlagt prosjektskisse (3 A4-sider), karakterutskrift og CV sendes til Det juridiske fakultet. Prosjektskissen må behandle kilde- og metodespørsmål.

Søknader vurderes av studiedekan og emneansvarlig for JUS398 Masteroppgave. I vurderingen blir det lagt vekt på karaktersnitt, prosjektskisse og relevant erfaring. Som hovedregel kreves et karaktersnitt på B eller bedre på Integrert masterprogram i rettsvitenskap, men en prosjektskisse av høy faglig kvalitet som skisserer et faglig og forskningsmessig relevant tema, særlig innenfor fakultetets satsningsområder, kan veie opp for et noe svakere karaktersnitt.

Krav til studierett

MAJUR

Mål og innhold

Ett av fakultetets formål med å tilby 60 sp masteroppgave, er å etablere dette som et ledd i en strategi for rekruttering til fakultetets forskningsmiljøer, og å supplere det praktiske rettslivet med juridiske kandidater med grunnleggende forskningsforståing og -erfaring. Studentene inkluderes i en av fakultetets forskergrupper, og det forventes at de deltar i forskergruppens aktiviteter og faglige aktiviteter ellers på Det juridiske fakultet.

Studenter som tas opp på emnet tilbys fast lesesalsplass med tilgang til PC og skriver/skanner/kopiering ved fakultetet, og de får anledning til å delta i fakultetets faglig-sosiale aktiviteter.

~~Forventet læringsutbytte:~~ **Læringsutbytte**

Kunnskap

Studenten skal gjennom arbeidet med masteroppgaven utvikle kunnskap om et selvvalgt juridisk tema, med tilhørende problemstillinger, juridisk metode, analyser og konklusjoner.

Merknad [ET1]: Underoverskriften tilhører tidligere maler og skal ikke brukes lenger.

Studenten skal danne en dypere forståelse for hvordan rettsvitenskapelige problemstillinger kan utformes og analyseres, og hvilke forskningstradisjoner som gjør seg gjeldende på dette punktet.

Studenten skal utvikle innsikt i grunnleggende vitenskapsidealer, og hvordan disse påvirker gjennomføringen av vitenskapelig virksomhet. I tillegg skal studenten få forståelse for etiske problemstillinger man kan stilles ovenfor i praktisk forskningsvirksomhet, særlig når det gjelder bruk av andres materiale og kildehenvisninger.

Læringsutbytte

Ferdigheter

Studentene skal lære å mestre et krevende kildemateriale, å spalte det ned i konkrete problemstillinger, sortere og sammenstille kildematerialet, drøfte seg fram til ny innsikt, formidle resultatet av egen forskning både muntlig og skriftlig, og gjennom en faglig diskusjon utvikle egne forskningsresultater ennå videre.

Gjennom arbeidet med masteroppgaven skal studenten ha utviklet evne til å utforme og analysere rettsvitenskapelige problemstillinger i samsvar med vitenskapelige idealer.

Studenten skal særlig ha utviklet selvstendighet i valg av metode for å belyse de rettsvitenskapelige problemstillingene masteroppgaven omhandler.

Studenten skal også ha styrket evnen til å foreta gode valg knyttet til forskningsetiske problemstillinger i praktisk forskningsvirksomhet.

Merknad [ET2]: Flyttet til underoverskriften «Spesiell kompetanse»

Generell kompetanse

Gjennom arbeidet med masteroppgaven skal studenten ha opparbeidet en generell evne til å gjennomføre et selvstendig forskningsarbeid innenfor rammen av de eksisterende forskningstradisjoner. Studenten skal også ha opparbeidet evne til å analysere juridiske problemstillinger ut fra en dypere forståelse av juridisk metode og analyse, med høyere kvalitet på de juridiske vurderingene som resultat.

Spesiell kompetanse

Gjennom arbeidet med masteroppgaven skal studenten ha utviklet evne til å utforme og analysere rettsvitenskapelige problemstillinger i samsvar med vitenskapelige idealer.

Studenten skal særlig ha utviklet selvstendighet i valg av metode for å belyse de rettsvitenskapelige problemstillingene masteroppgaven omhandler.

Studenten skal også ha styrket evnen til å foreta gode valg knyttet til forskningsetiske problemstillinger i praktisk forskningsvirksomhet.

Krav til tilstedeværelse

Studenter som er opptatt på JUS398 skal ha Det juridiske fakultet i Bergen som sin arbeidsplass, og skal være til stede på fakultetet i normalarbeidstiden. Opphold borte fra fakultetet på mer enn to uker skal klareres med emneansvarlig, og veileder og/eller prosjektleders anbefaling skal vektlegges i vurderingen. Brudd på tilstedeværelsesplikten kan føre til bortfall av retten på leseplass på fakultetet.

Krav til forkunnskaper

Emner på tredje studieår (JUS131, JUS132, JUS133, JUS134, JUS135) må være fullført før man begynner på fjerde eller femte studieår.

Tilrådde forkunnskaper

Studenter som skriver masteroppgave innen emner som ikke er en del av de obligatoriske emnene på studieprogrammet, kan ha stor nytte av å velge spesialemner eller emner i løpet av utvekslingsopphold på 5. studieår som er relevante for tematikken i masteroppgaven. [Studenter som har hatt et utenlandsopphold kan med fordel sammenligne norsk rett med blant annet retten i landet de har studieerfaring fra.](#)

Undervisningsformer og omfang av org.und

Masteroppgaven skal være et selvstendig arbeid, som skrives under veiledning, hvor studenten selv har ansvaret for progresjonen i arbeidet.

~~Det avholdes forelesninger hvert semester for studenter som skriver masteroppgave. Forelesningene skal være et supplement til den individuelle veiledningen.~~

[Ved siden av individuell veiledning forventes det at studentene følger vesentlige deler av programtilbudet på JUS398, som består av månedlige samlinger for å diskutere utfordringer og progresjon, workshops, kurs knytt til kildesøk og tekstutforming, og tilgang til utvalgte samlinger på PhD-programmet.](#)

[Studentene får medlemskap i en av fakultetets forskergrupper med relevans for masteroppgavetema, og må holde en presentasjon av prosjektet. Dersom man skriver på stipend fra et prosjekt, kan presentasjonen holdes for prosjektgruppen i stedet for forskergruppen. Man kan be om å være medlem av flere forskergrupper.](#)

[Studenter kan også få tilbud om oppdrag som vitenskapelig assistent for forskergruppe opp til 30 timer i semesteret. Slike oppdrag lønnes særskilt.](#)

[Emneansvarlig kan være behjelpelig med eventuell søknad om reisestipend for å delta på særlige faglig relevante møter, workshops, seminar eller konferanser.](#)

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Studentene har rett og plikt til **veiledning** under arbeidet med masteroppgaven. Det blir gitt 20 timers veiledning per student. Timetallet omfatter tiden veilederen bruker til lesing av utkast, utarbeiding av kommentarer og samtale med studenten. Rammene for veiledning presiseres ytterligere i Studieplanen om *Undervisningsmetodar* og *Obligatorisk rettleiing for masteroppgåva*.

Veiledere godkjennes av forskergruppe eller prosjektledelse for studenter som skriver stor masteroppgave med stipend.

Øvrige masteroppgaver som godkjennes etter søknad blir tildelt veiledere av ~~de~~ [kursansvarlige](#)[emneansvarlig](#) for JUS398. Eksterne veiledere må vurderes og godkjennes av fakultetet i henhold til Retningslinjer for valg og godkjenning av eksterne hjelpelærere og sensorer.

Det er studentens eget ansvar å oppsøke og nyttiggjøre seg veiledning samt sørge for fremdrift i arbeidet i henhold til avtaler med veileder.

Studenten skal gjennomføre en **prosjektframlegging** for kvalifiserte fagpersoner enten i prosjekt, forskergruppe eller for særskilte personer oppnevnt av ~~de kursansvarlige~~emneansvarlig for JUS398.

Prosjektframlegging

Etter første semester av skriveperioden, og senest innen første halvpart av andre semester, skal studenten legge frem masteroppgaven for særskilt kvalifiserte personer med tanke på å en grundig diskusjon. For studentene som begynner arbeidet med stor masteroppgave høstsemesteret vil det si mellom 1. desember og 28/29. februar, og for de som begynner i vårsemesteret vil det si mellom 1. mai og 31. august. De kvalifiserte personene skal fortrinnsvis ha doktorgradskompetanse.

Forskergruppeleder eller prosjektleder har ansvar for å tilby studenter som skriver stor masteroppgave, og er tilknyttet en forskergruppe eller et prosjekt, framlegging av oppgaven til diskusjon i gruppen eller prosjektet. Om noen ~~Studenten som skulle~~ skriver stor masteroppgave uten slik tilknytning, skal vedkommende få oppnevnt fagpersoner av ~~de kursansvarlige~~emneansvarlig for JUS398 for gjennomføring av en tilsvarende fremleggelse.

Studenten skal sende en representativ del av teksten til deltakerne på samlingen senest to uker på forhånd. Utvelgelsen av tekst skal skje i samråd med veileder. Veileder skal være tilstede under framleggingen, og veilede studenten på forhånd med tanke på innholdet i presentasjonen.

Emneansvarlig for JUS398 skal varsles innen to uker før prosjektfremleggelsen, og kan velge å delta.

Framleggingen skal skje ved at studenten har 20-30 minutters presentasjon av oppgavens tema, og de mest sentrale problemstillingene og vurderingene som oppgaven aktualiserer. Presentasjonen skal danne grunnlaget for en etterfølgende diskusjon om temaet, problemstillinger og vurderinger i et akademisk og rettsvitenskapelig perspektiv.

Prosjektleder, forskergruppeleder eller ~~kursansvarlige~~emneansvarlig for JUS398 melder fra til studieadministrasjonen når fremleggingen er gjennomført.

Fremleggingen skal tilrettelegge for at studenten får en grundig gjennomtenkning og kvalifisert tilbakemelding på sitt prosjekt i siste del av arbeidet med masteroppgaven. En akademisk diskusjon med flere særlig kvalifiserte personer vil skape et godt grunnlag for å belyse de metodiske, materielle og pedagogiske utfordringer som oppgavens tema og veivalg reiser. Studenten vil få tilgang til flere perspektiver og faglig kvalifiserte synspunkt på innholdet i masteroppgaven, og dermed komme dypere inn i den spesialiserte kunnskapen om faget og dets metode som kvalifikasjonsrammeverket forutsetter på masternivå.

Fremleggingen skal også legge til rette for et akademisk løft av innholdet i oppgaven som bidrar til at oppgaven tilfredsstiller kvalifikasjonsrammeverkets krav til gjennomføring av et selvstendig arbeid. I tillegg vil deltakelsen i den etterfølgende diskusjonen bidra til å utvikle den evnen til kritisk tenkning, og strukturering og formulering av argumentasjon, som kvalifikasjonsrammeverket angir som et læringsmål på masternivå.

Frister for bekreftelse og innlevering av masteroppgave:

Innleveringssemester høst:

- 10. november - studentene bekrefter innlevering
- 10. desember - innlevering

Innleveringssemester vår:

- 1. mai - studentene bekrefter innlevering
- 1. juni - innlevering

Vurderingsformer

Tema, problemstilling og ordgrense:

Tema og problemstilling for masteroppgaven skal fremgå i søknad om 60 sp masteroppgave, og videre arbeid med denne skal skje i samråd med veileder.

For masteroppgave på 60 studiepoeng er veiledende ordgrense 30 000 ord. Oppgaver over 37 500 ord blir ikke sensurert. Fot- og sluttnoter skal medregnes i ordgrensen. Forord, forside, innholdsfortegnelse, registre, litteraturliste og vedlegg medregnes ikke. Besvarelser som avvise: som følge av overskridelse av ordgrensen, må omarbeides og leveres et senere semester. Det gis ikke ekstra veiledning ved slik omarbeidelse.

Masteroppgaven innleveres elektronisk i Mi side. Innlevert oppgave skal være anonymisert, paginert og av forsiden skal tittel på oppgaven, kandidatnummer samt antall ord inkl. fot- og sluttnoter fremgå.

Bedømmelse

Når det gjelder skriftlig sensur av masteroppgaven, vises det til Utfyllende regler om rettleiing og vurdering - masteroppgåver.

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet

Institutt

Det juridiske fakultet

Kontaktinformasjon

Kursansvarlige: professor Jørn Øyrehagen Sunde

Administrativt ansvarlige: ~~Sigrid Haugros~~ og Eli Tjerandsen og Sigrid Haugros
masteroppgave@jurfa.uib.no

[Tilbake til sakslisten](#)